

Naantalin
kävelyn ja pyöräliikenteen
edistämishjelma 2030

Naantali*

1. Johdanto	3
2. Miksi kävelyn ja pyöräliikenteen edistäminen on tärkeää?	4
3. Kävelyn ja pyöräilyn nykytila Naantalissa	5
4. Ohjelman tavoitteet	
4.1 Kävelyn ja pyöräliikenteen edistämisen tavoitteet	11
4.2 Pyöräliikenteen tavoiteverkko	13
4.3 Tärkeimmät kävely-ympäristöt	20
5. Ohjelman toimenpiteet	22
5.1 Turvalliset koulumatkat	23
5.2 Keskustan saavutettavuus ja viihtyisyys	25
5.3 Pyörämatkailu	29
5.4 Rahoitus ja viestintä	32
6. Toimenpiteiden seuranta ja vaikutusten arviointi	34
LIITE 1. Pyöräliikenteen tavoiteverkon puuttuvien ja parannettavien kohteiden toteuttaminen	35

1. Johdanto

Naantalin kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelma on kaupungin ensimmäinen aktiivista ja kestävästä liikkumisesta edistävä strategia. Ohjelman tavoitteena on luoda suuntaviivat kävelyn ja pyöräliikenteen systemaattiselle ja pitkäjänteiselle edistämistyölle Naantalissa.

Naantalin kaupunkistrategian ja vision mukaan Naantali on vuonna 2030 vastuullisesti kehittyvä, uudistuva ja perheystävällinen kaupunki, jossa asukkaiden hyvinvointi on tärkeää. Kaupungin tavoitteena on tarjota asukkailleen terveyttä, turvallisuutta sekä arjen kestävyttä ja toimivuutta tukeva elinympäristö. Kävelyn ja pyöräliikenteen olosuhteiden kehittämällä voidaan osaltaan vastata tähän tavoitteeseen.

Naantalin kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelmassa määritettyjen tavoitteiden ja toimenpiteiden avulla pyritään lisäämään omin lihasvoimin tapahtuvan liikkumisen turvallisuutta ja houkuttelevuutta kaikenikäisten naantalilaisten keskuudessa. Ohjelman lähivuosien infrastruktuuriin kohdistuvat toimenpiteet keskittyvät erityisesti jalankulun ja pyöräliikenteen järjestelyjen parantamiseen sekä puuttuvien yhteyksien toteuttamiseen Manner-Naantalissa ja saaristossa. Osa toimenpiteistä kohdistuu maantieverkolle, ja niiden toteuttamisesta sovitaan yhteisesti Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kanssa. Lisäksi ohjelmassa on määritetty koulumatkojen turvallisuuteen sekä pyörämatkailun kehittämiseen kohdistuvia toimenpiteitä. Tavoitteena on toteuttaa kiireellisimmät toimenpiteet seuraavan viiden vuoden aikana, jonka jälkeen on ajankohtaista päivittää ohjelma seuraavien vuosien toimenpidetarpeiden tarkentamiseksi.

Työtä on ohjannut ohjausryhmä, jossa ovat olleet edustettuina Naantalin kaupungin Teknisistä palveluista Heli Ojanen, Mika Hirvi, Max Holmberg ja Eeva Rytkölä sekä Sivistyspalveluista Eero Latvala, Marika Lineri, Maija Puolakanaho ja Elias Sibelius. Lisäksi ohjausryhmään on osallistunut Visit Naantalista Tarja Rautiainen sekä Varsinais-Suomen ELY-keskuksesta Piriitta Keto. Työssä konsulttina on toiminut WSP Finland Oy. Konsultilla kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelman laadinnasta ovat vastanneet Laura Poskiparta, Leila Soinio ja Riikka Kallio.

2. Miksi kävelyn ja pyöräliikenteen edistäminen on tärkeää?

Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen tukee ihmisten terveyttä, hyvinvointia ja fyysistä toimintakykyä. Lisääntynyt kävely ja pyöräily tuottavat positiivisia terveysvaikutuksia niin yksilölle itselleen, kaupungille säästyneinä terveydenhuollon kustannuksina kuin työnantajille vähentyneinä sairaspoissaoloina.

Terveyden edistäminen

Säännöllinen liikkuminen kävellen ja pyöräillen lisää arkiliikuntaa, mikä samalla parantaa mielialaa ja vähentää stressiä. Vain 20 % suomalaisesta aikuisväestöstä saa riittävän määrän terveysliikuntaa. Noin 30 minuuttia kävelyä tai pyöräilyä päivässä täyttää viikoittaisen liikuntasuosituksen.

Päästöttömyys

Henkilöautolla tehtyjen matkojen korvaaminen kävelyllä ja pyöräilyllä vähentää liikenteen kasvihuonekaasupäästöjä ja ilmanlaadun kannalta haitallisia pienhiukkaspäästöjä sekä liikennemelua. Kävelyn ja pyöräilyn lisääminen edistää niin kansainvälisten, kansallisten kuin kuntatasonkin energia-, ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamista.

Turvallisuuden lisääntyminen

Laadukkaat kävelyn ja pyöräliikenteen järjestelyt parantavat liikkumisen turvallisuutta, houkuttelevuutta ja ympäristön viihtyisyyttä. Pyöräilyn määrän riittävä lisääntyminen vähentää autojen ja pyörien välisten onnettomuuksien todennäköisyyttä. Ihmiset myös kaipaavat ympärilleen muita ihmisiä. Mitä enemmän kaupunkitiloissa on kävelijöitä, sitä turvallisemmaksi tunnemme olomme.

Tasa-arvoisuus

Koetut liikenteen vaarat ovat yksi merkittävä syy lasten elinpiirin kaventumiseen Suomessa. Turvalliset kävely- ja pyöräily-ympäristöt laajentavat erityisesti lasten ja nuorten, mutta myös iäkkäiden elinympäristöä. Kävely ja pyöräily ovat molemmat myös edullisia tapoja liikkua tehden arjen liikkumisesta tasa-arvoisempaa.

Viihtyisyys

Kävelyalueiden lisääminen edistää paitsi asukkaiden viihtyvyyttä myös keskusta-alueiden liike-elämää. Tutkimusten mukaan kävellen ja pyörällä liikkuvat ihmiset tekevät paljon pieniä ostoksia ja pitävät keskustat elinvoimaisina. Kävellen myös havainnoimme ympäristöämme tarkemmin ja koemme sen voimakkaammin.

Matkaketjut

Kävely ja pyöräliikenne ovat tärkeä osa joukkoliikenteen matkaketjua. Joukkoliikenteen käyttäjä on aina myös kävelijä. Turvallisella pyöräpysäköinnillä joukkoliikenteen pysäkkien yhteydessä laajennetaan pysäkkien saavutettavuutta ja samalla parannetaan kestävän matkaketjun kilpailukykyä autoliikenteeseen nähden.

3. Kävelyn ja pyöräliikenteen nykytila

MAANKÄYTTÖ JA REITIT

Naantalin kaupungissa asutus on keskittynyt Manner-Naantaliin, Luonnonmaalle, sekä saaristoalueisiin, joihin lukeutuvat Merimasku, Rymättylä, Velkua ja Livonsaari. Kaupungissa on vuonna 2022 noin 20 000 asukasta, joista Manner-Naantalissa asuu noin 13 000 henkilöä. Suurin osa kaupungin julkisista ja yksityisistä palveluista sijoittuu keskustan tuntumaan. Naantalissa on yhteensä kymmenen koulua, joista kuusi sijaitsee Manner-Naantalin alueella, yksi Luonnonmaalla, yksi Rymättylässä, yksi Merimaskussa ja yksi Velkuassa.

Kaupungin nykyiset jalankulku- ja pyörätiet sijoittuvat Manner-Naantaliin sekä saaristoalueiden taajamakeskuksiin. Taajamien väliset yhteydet sijoittuvat valtion tieverkolle ja usealta osuudelta puuttuu turvallinen yhteys jalankulkuun ja pyöräilyyn. Nykytilanteessa erillinen jalankulku- ja pyörätie ulottuu Manner-Naantalista Luonnonmaan kautta Merimaskun kirkonkylään, mutta Merimaskusta Velkualle ei ole erillistä jalankulku- ja pyörätietä. Myös Merimaskun ja Rymättylän keskustan väliltä puuttuu yhteys.

Manner-Naantalin alueella jalankulku- ja pyöräteiden verkosto on kattava, mutta merkittävimpinä kehittämistarpeina on tunnistettu sujuvien ja turvallisten pyöräreittien toteuttaminen Naantalin keskustan läpi sekä keskustasta Naantalin vanhaan kaupunkiin. Naantalin keskustan ja vanhan kaupungin alueella on jo pitkään ollut käytössä 30 km/h nopeusrajoitus, mikä on rauhoittanut keskustan liikenneympäristöä. Kuitenkin jalankulun ja pyöräilyn houkuttelevuuden lisäämiseksi ja määrien kasvattamiseksi tarvitaan myös muita toimia.

Suomen tunnetuimpiin pyörämatkailureitteihin lukeutuvat Saariston rengastiet kulkevat Naantalin kautta. Saariston rengastie kulkee Velkuan, Livonsaaren ja Merimaskun kautta, ja Pieni Rengastie Rymättylän ja Merimaskun kautta Luonnonmaalle ja edelleen Naantalin keskustaan. Saaristoalueella Rengastiet kulkevat tieosuuksilla, joilta erillinen jalankulku- ja pyörätie pääsääntöisesti puuttuu. Lisäksi näillä tieosuuksilla ajoradan piennar on liian kapea turvalliseen pyöräilyyn ja jalankulkuun. Nykytilanteessa liikkumisen turvattomuus heikentää pyörämatkailijan kokemusta, vaikuttaen myös saariston pyörämatkailun kasvupotentiaaliin.

Tällä hetkellä pyöräliikenne on Naantalissa opastettu seudullisilla pääreiteillä sekä Pienellä Rengastiellä. Turun seudun pyöräliikenteen pääreitit kulkevat Raision suunnasta Aurinkotietä pitkin ja Turun suunnasta Turun kehätietä pitkin Naantalin keskustaan, Luonnonmaalle, Merimaskuun ja Rymättylään. Turun seudullisten pyöräliikenteen pääreittien tarkastelu on käynnissä ja valmistuu vuonna 2023.

Kuva 1. Manner-Naantalin ja saariston taajamat sekä koulut.

3. Kävelyn ja pyöräliikenteen nykytila

NAANTALILAISTEN LIIKKUMINEN

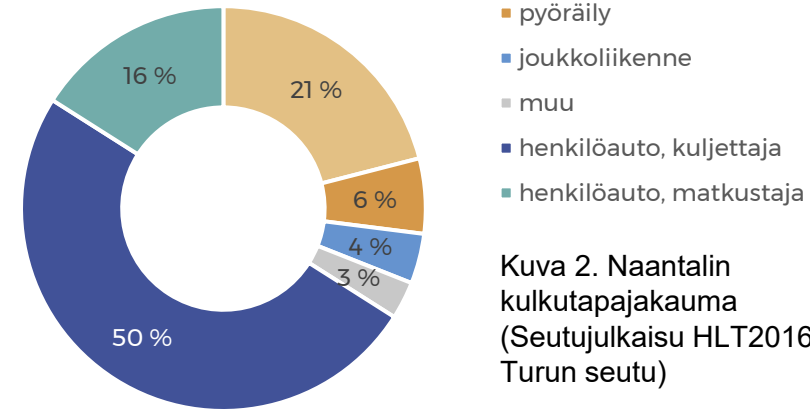
Naantalilaisten liikkumista on arvioitu viimeksi vuoden 2016 valtakunnallisessa henkilöliikennetutkimuksessa, johon Turun seutu osallistui lisäotoksella. Tutkimuksen mukaan Naantalin jalankulun kulkutapaosuus on 21 prosenttia ja pyöräilyn 6 prosenttia (kuva 2). Naantalin jalankulun kulkutapaosuus on selvästi muita seudun kuntia korkeampi lukuun ottamatta Turku. Pyöräilyn kulkutapaosuus on puolestaan samalla tasolla Kaarinan ja Raision kanssa.

Turun seudun asukkaat tekivät keskimäärin 3,0 matkaa vuorokaudessa ja matkan keskipituus oli 12 kilometriä. Pyöräliikenne on tyypillinen lyhyiden arkimatkojen kulkumuoto. Pyörämatkat ovat useimmiten alle kolme kilometriä pitkiä ja näillä matkoilla on myös suurin pyöräliikenteen kasvupotentiaali (kuva 3). Pyörää käytetään vielä melko usein alle seitsemän kilometrin matkoilla, mutta sitä pidemmillä matkoilla pyörän käyttö vähenee. Sähköpyörien yleistymisen ja pyöräliikenteen väylien laatutason paraneminen voi tulevaisuudessa lisätä myös pidempien pyörämatkojen määrää ja vähentää vastaavasti automatkoja.

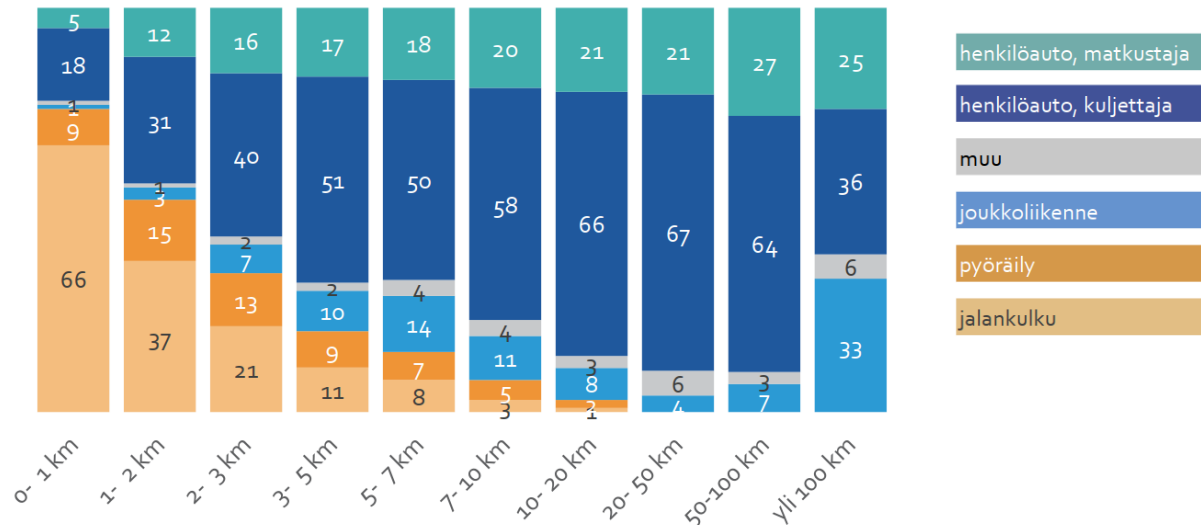
- **Jalankulkumatkat:** Jalankulkumatkojen keskipituus Turun seudulla on 1,6 km. Yli puolet jalankulkumatkoista on alle kilometrin mittaisia.
- **Pyörämatkat:** Pyörämatkojen keskipituus Turun seudulla on 3,4 km. Pyörällä tehdyistä matkoista noin 48 % on alle 2 km pituisia.

Turun seudulla pyöräily palvelee ennen muuta arkiliikkumista. Pyöräilyn matkamäärät ja kokonaissuoritteet ovat arkena korkeammat kuin viikonloppuna. (Seutujulkaisu HLT2016, Turun seutu).

Naantalin kulkutapajakauma

Kuva 2. Naantalin kulkutapajakauma (Seutujulkaisu HLT2016, Turun seutu)

Kuva 3. Kulkutapaosuudet matkan pituuden mukaan (prosenttia pituusluokan matkoista). (Seutujulkaisu HLT2016, Turun seutu)

3. Kävelyn ja pyöräliikenteen nykytila

TALVIKUNNOSSAPITO

Naantalin kaupunki osallistuu vuosittain toteutettavaan Yhdyskuntatekniset palvelut –kyselytutkimukseen, jonka avulla tarkastellaan asukkaiden tyytyväisyyttä muun muassa talvikunnossapitoon ja jalankulku- ja pyöräteiden hoitoon 27 Suomen kunnassa. Naantali on saanut kyselyssä vuosittain hyvät tulokset talvihoidon osalta verrattuna muihin tutkimuskaupunkeihin.

Kyselyn tulokset on annettu asteikolla 1=erittäin huono, 5= erittäin hyvä. Naantalissa talvihoidon vuosien 2017–2022 keskiarvo on 3,69. Myös lumenauraus jalankulku- ja pyöräteillä on saanut vuosittain verrattain hyvän arvosanan (vuosien 2017–2022 keskiarvo 3,62). Vuoden 2022 arvostamat olivat merkittävästi aiempia vuosia heikommät, mutta on tunnistettu, että talven 2022 olosuhteet olivat kunnossapidon näkökulmasta erittäin haasteelliset.

Naantalin jalankulku- ja pyöräteitä talvikunnossapidetään kokoojakaduille asetettujen kunnossapidon kriteerien mukaisesti. Kuitenkin pääkatujen varsilla olevat jalankulku- ja pyörätiet (esim. Aurinkotie) hoidetaan samanaikaisesti ajoradan kanssa, jolloin niiden kunnossapitoon ryhdytään muita jalankulku- ja pyöräteitä aiemmin.

Naantalissa lumen ja polanteen poistolle on asetettu raja-arvot, kuinka paljon lunta tai polannetta saa kertyä, ennen kuin niiden poisto aloitetaan. Käytännössä kalusto lähtee usein liikkeelle jo aikaisemmin. Toiminnalla pyritään ennakoimaan ja ehkäisemään huonojen liikkumisolosuhteiden syntymistä.

Naantalin väylien kunnossapitoa on kehitetty systemaattisesti viime vuosina. Kunnossapitoyksikön kokoa on kasvatettu ja konekalustoa on ajantasaistettu. Kaluston hankinnassa on pyritty optimoimaan jalankulku- ja pyöräteiden kunnossapitoa.

Kuva Visit Naantali

3. Kävelyn ja pyöräliikenteen nykytila

ASUKKAIDEN LIIKKUMISTOTTUMUKSET

Naantalın kaupungin asukkaiden näkemyksiä kävelyn ja pyöräliikenteen olosuhteista sekä kehittämistarpeista kartoitettiin asukaskyselyn avulla osana edistämishojelman laadintaa. Kysely toteutettiin verkkokyselynä huhtikuussa 2022, ja siihen vastasi yhteensä 559 henkilöä. Kyselyyn vastanneista 57 % ilmoitti asuvansa Naantalın keskustan tuntumassa. Vastaajista 68 % oli naisia, ja 40 % iältään 35–49-vuotiaita ja 31 % iältään 50–64-vuotiaita. Yhteystietonsa jättäneiden kesken arvottiin yhdelle onnekkaalle vastaajalle Helkama Jopo-polkupyörä.

Vastaajien yleisimmät liikkumismuodot sekä kesäisin että talvisin olivat kävely ja henkilöauto. Kesäisin 71 % vastaajista käveli päivittäin tai useita kertoja viikossa. Noin 83 % vastaajista käytti henkilöautoa päivittäin tai useita kertoja viikossa sekä kesäisin että talvisin. Kesällä pyörää käytti päivittäin tai useita kertoja viikossa 55 % vastaajista, kun taas talvisin pyörää käytti 10 % vastaajista. Vastausten perusteella pyörää käytetään muita kulkumuotoja useammin satunnaisilla, kerran viikossa tai kerran kuukaudessa tapahtuvilla matkoilla.

Vastausten perusteella pyörän käyttö painottuu Naantalissa eniten vapaa-ajan liikkumiseen. Vastaajien pääasialliset syyt pyöräilyyn olivat myönteiset vaikutukset fyysiseen kuntoon ja terveyteen, sekä ulkoilu ja virkistys. Vastaajien mielestä pyöräily koettiin myös käteväksi tavaksi liikkua.

TYTYTVÄISYYS OLOSUHTEISIIN

Kysyttäessä asukkaiden tyytyväisyyttä kävelyn ja pyöräliikenteen olosuhteisiin, tyytyväisimpiä ollaan kävely- ja pyöräily-ympäristön viihtyisyyteen, jalkakäytävien ja pyöräteiden määrään, sekä reittien kuntoon ja laatutasoon. Toisaalta eniten pyöräilyä haittaavana tekijänä kyselyssä mainittiin pyöräteiden puute tai liian kapea piennar. Tämä korostui erityisesti Naantalın keskusta-alueen ulkopuolella asuvien asukkaiden vastauksissa. Naantalın keskustan läheisyydessä asuvat vastaajat sen sijaan kokivat pyöräilyä haittaavina tekijöinä tavarankuljettamisen vaikeuden sekä huonon sään.

Mitkä tekijät omalla kohdallasi vaikeuttavat pyörällä liikkumista?
(valitse 1–3 tekijää)

- **62 % vastaajista panostaisi kävelyn olosuhteisiin merkittävästi tai hieman nykyistä enemmän.**

- **88 % vastaajista panostaisi pyöräilyn olosuhteisiin merkittävästi tai hieman nykyistä enemmän.**

3. Kävelyn ja pyöräliikenteen nykytila

ASUKKAIDEN ENITEN KÄYTTÄMÄT REITIT

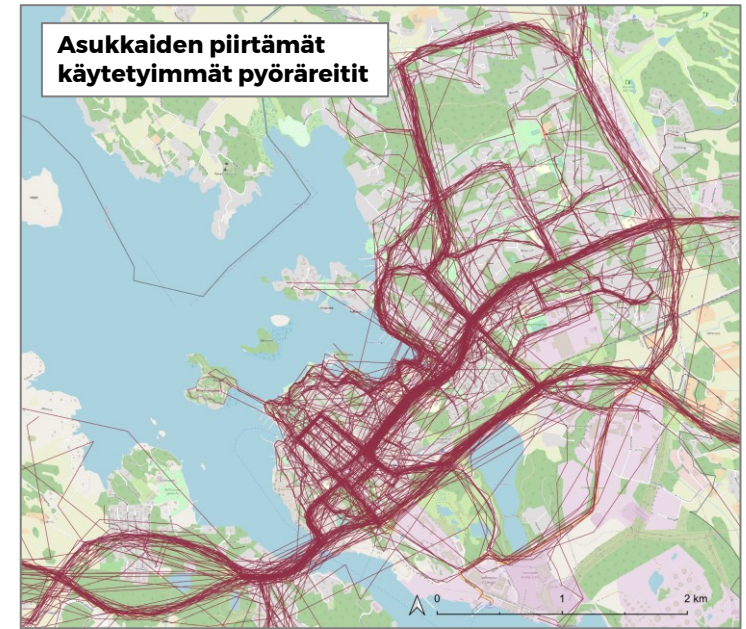
Kyselyn avulla kartoitettiin myös asukkaiden eniten käyttämiä kävely- ja pyöräreittejä (kuvat 4 ja 5). Vastausten perusteella pyöräilyn käytetyimpiä reittejä ovat pää- ja kokoojakaduilla kulkevat suorat ja nopeat yhteydet. Kävelyn käytetyimmissä reiteissä korostuvat näiden lisäksi myös rantareitti sekä myös pienipiiretisemmät asuntokadut keskustan ja vanhan kaupungin alueella. Asukkaiden kartalle merkkauksen käytetyimpien reittien avulla pystyttiin tunnistamaan pyöräliikenteen tärkeimmät yhteydet sekä jaottelemaan reitit hierarkkisesti pää- ja aluereitteihin.

KEHITTÄMISTARPEET

Kyselyn lopussa vastaajia pyydettiin merkitsemään kartalle kohteita, joissa kävely- ja pyöräily-ympäristöä sekä pyöräpysäköintiä tulisi kehittää. Kävelyn kehittämistarpeet kohdistuvat erityisesti keskustan tuntumaan. Vastauksissa korostuvat autoliikenteen rahoittaminen keskustan ja vanhan kaupungin alueella. Erityisesti Tullikatua tulisi vastaajien mukaan kehittää kävelypainotteisena, ja sinne tulisi lisätä puita ja istutuksia. Lisäksi vastaajat toivovat lisää penkkejä ja levähdyspaikkoja erityisesti rantareitin varrelle ja Kirkkopuiston alueelle.

Pyöräliikenteen osalta merkittävä osa kehittämistarpeista koski puuttuvan pyörätien rakentamista Rymättyläntielle sekä Velkuantielle. Naantalin keskustan alueella merkittävimpiä kehittämistarpeita ovat pyöräliikenteen järjestelyjen parantaminen keskustassa Aurinkotien päässä sekä turvallisen pyöräreitien rakentaminen keskustasta rantaan. Lisäksi asukkaat toivovat, että pyöräily sallittaisiin rantareitillä. Pyöräpysäköintiä toivotaan lisättävän ja kehitettävän keskustassa ja vanhassa kaupungissa (erityisesti tori, Kirkkopuisto ja Nunnalahden uimaranta). Myös Majjamäen koulun ja urheiluhallin sekä markettien pihalle toivotaan parempia pyöräpysäköintimahdollisuuksia.

Vastaajat merkkasivat kartalle lähes 1400 kehittämis ehdotusta, joita hyödynnettiin tässä työssä esitetyjen kehittämistoimenpiteiden määrittelyssä.

Kuvat 4–5.
Asukaskyselyssä
vastaajien piirtämät
käytetyimmät kävely-
ja pyöräreitit.

4. Ohjelman tavoitteet

- 4.1 Kävelyn ja pyöräliikenteen edistämisen tavoitteet
- 4.2 Pyöräliikenteen tavoiteverkko
- 4.3 Tärkeimmät kävely-ympäristöt

4.1 Kävelyn ja pyöräliikenteen edistämisen tavoitteet

Valtakunnallisessa kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelmassa (2018) on asetettu tavoitteeksi lisätä kävelen ja pyörällä tehtyjen matkojen osuutta 30 % vuoteen 2030 mennessä vuoden 2016 tasosta. Tämä tarkoittaa yli 450 miljoonaa uutta kävelen ja pyörällä tehtyä matkaa. Ilmastotavoitteisiin pääsemiseksi, näistä matkoista vähintään puolen tulisi tulla siirtymänä henkilöautomatkoista.

Naantali on omassa kaupunkistrategiassaan asettanut strategiakaudelle 2022–2026 useita tavoitteita, joiden saavuttamista jalankulun ja pyöräliikenteen edistäminen tukee. Strategisten tavoitteiden mukaan kaupungin tulee panostaa asukkaiden hyvinvoinnin ja kestävän elämäntavan tukemiseen sekä edistää rakennetun ympäristön turvallisuutta. Strategiassa määritettyjä toimenpiteitä ovat muuan muassa kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen varautuminen maakäytön suunnittelussa, saariston liikenneväylien kehittämiseen varautuminen sekä Saariston rengasteiden markkinoiminen.

Tässä työssä määritettiin Naantalissa kävelyn ja pyöräliikenteen edistämisen tavoitteet vuoteen 2030. Tavoitteet on jaettu päätavoitteeseen, jota tukee neljän kärkitoimen alle muodostetut alatavoitteet. Alatavoitteet tarkentavat kävelyn ja pyöräliikenteen haluttua roolia kaupungin liikennejärjestelmässä. Tavoitteet on esitetty seuraavalla sivulla.

Naantalissa kävelyn ja pyöräliikenteen edistämisen tavoitteet muodostettiin yhdessä työn ohjausryhmän kesken työpajamuotoisena työskentelynä. Kävelyn ja pyöräliikenteen olosuhteiden ja määrien kasvattaminen vaatii useiden eri toimialojen panosta ja yhteistyötä, jonka vuoksi edistämistyölle oli tärkeää löytää yhteiset tavoitteet, joihin kaikki tahot voivat sitoutua.

4.1 Kävelyn ja pyöräliikenteen edistämisen tavoitteet

TAVOITE

Naantalissa kaikkien on helppoa ja turvallista kävellä ja pyöräillä ympäri vuoden. Laadukas kävely- ja pyörätieverkosto mahdollistaa sujuvan arkiliikkumisen. Naantalissa on kannustava ilmapiiri omin lihasvoimin liikkumisen lisäämiseen.

KÄRKITOIMET

TURVALLISET KOULUMATKAT

- Naantalissa on turvalliset olosuhteet lasten ja nuorten omatoimiseen liikkumiseen.
- Lapsia ja nuoria kannustetaan liikkumaan koulumatkat omin lihasvoimin.
- Kouluilla on riittävästi laadukkaita pyöräpysäköintipaikkoja.

KESKUSTAN SAAVUTETTAVUUS JA VIIHTYISYYS

- Naantalin keskusta on helposti saavutettavissa kävellen ja pyöräillen. Keskustan läpi ja ohi pääsee sujuvasti pyörällä.
- Keskustasta vanhaan kaupunkiin pääsee sujuvasti ja turvallisesti kävellen ja pyöräillen.
- Keskustassa on vehreää, viihtyisää ja tilaa kävelyyn ja oleskeluun.
- Keskustan alueella on riittävästi laadukkaita pyöräpysäköintipaikkoja.

PYÖRÄMATKAILU

- Saariston rengastiet ovat houkuttelevia ja turvallisia pyörämatkailukohteita.
- Saariston rengasteiden infra, opastus ja palvelut muodostavat ainutlaatuisen pyörämatkailutuotteen.
- Pyörämatkailu on osa Naantalin imagoa ja kaupunkiviestintää.

RESURSSIT JA VIESTINTÄ

- Naantalin kaupungin kaikilla toimialoilla on sitouduttu kävelyn ja pyöräliikenteen edistämiseen.
- Kävelyn ja pyöräliikenteen edistämistyötä tehdään pitkäjänteisesti ja suunnitelmallisesti: vuosittain toteutetaan vähintään yksi puuttuva tai parannettava yhteys.
- Kaupungin viestintä vaikuttaa asenteisiin positiivisesti.

4.2 Pyöräliikenteen tavoiteverkko

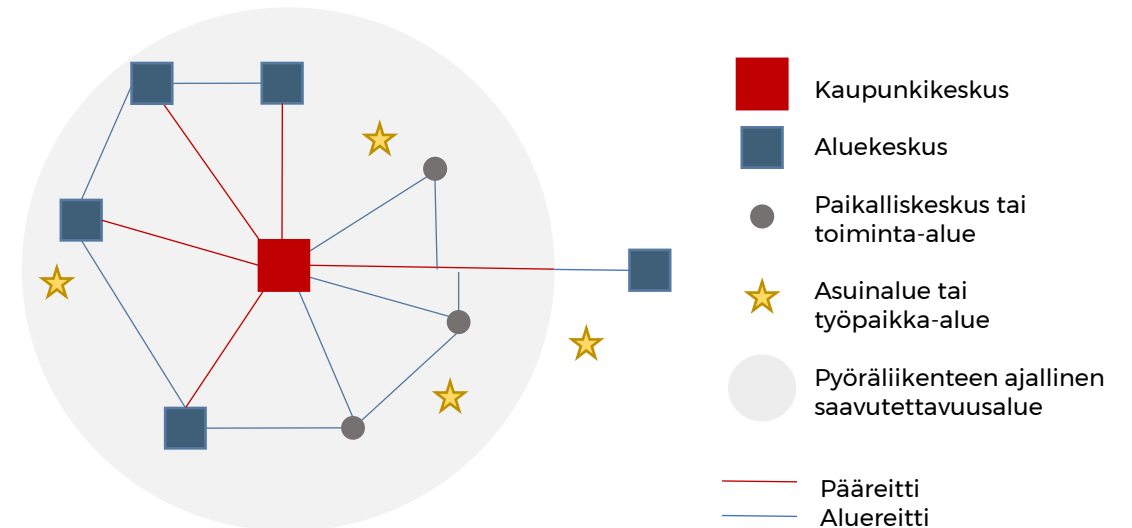
PYÖRÄLIIKENTEEN VERKON HIERARKIA

Hyvä pyöräliikenteen verkko on looginen, jatkuva ja helposti ymmärrettävä. Parhaimmillaan pyöräliikenteen yhteys on ajallisesti autoliikenteen yhteyttä nopeampi, jolloin pyöräily voidaan nähdä kilpailukykyisenä vaihtoehtona henkilöautolle.

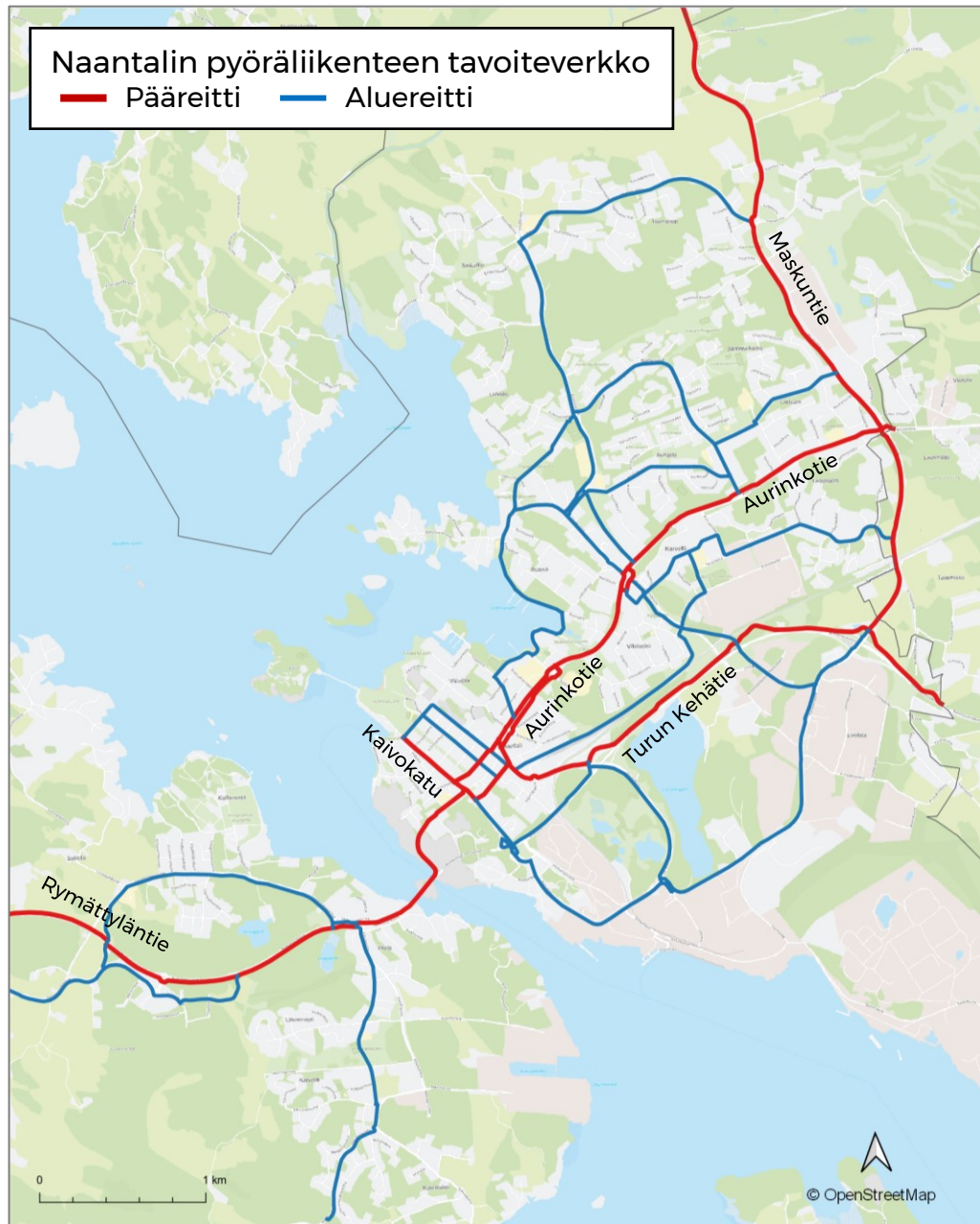
Naantalin pyöräliikenteen tavoiteverkko muodostuu pääreiteistä ja aluereiteistä, jotka yhdistävät tärkeimpiä pyöräliikennettä synnyttäviä kohteita toisiinsa (kuva 6). Karttakuvat Naantalin pyöräliikenteen tavoiteverkosta on esitetty seuraavalla sivulla.

- **Pääreitit** ovat kaikista käytetyimpiä ja laadultaan korkeatasoisimpia pyöräliikenteen reittejä. Pääreitit yhdistävät paljon liikkumista synnyttäviä toimintoja toisiinsa. Pääreitit ovat yhtenäisiä ja jatkuvia, ja ne mahdollistavat myös nopean pyöräilyn. Laadukas kunnossapito takaa sen, että pyöräily pääreiteillä on miellyttävää myös talvisin.
- **Aluereitit** ovat hieman vähemmän vilkkaita, mutta edelleen merkittäviä pyöräliikenteen yhteyksiä. Aluereitit yhdistävät alueen sisällä olevat toiminnot pääreitteihin, sekä asuinalueet keskustaan tai keskustaan johtaviin pääreitteihin. Myös aluereiteillä laatuvaatimukset ovat korkeat, mutta hieman pääreittejä alhaisemmat. Yhdessä pääreitit ja aluereitit muodostavat yhtenäisen ja loogisen verkoston.
- Paikallisreiteiksi luokitellaan kaikki muut pyöräliikenteelle sallitut väylät. Nämä reitit ovat usein asuinalueiden sisällä kulkevia jalankulun ja pyöräilyn reittejä, ulkoilureittejä tai tonttikatuja, joilla pyöräily tapahtuu ajoradalla. Myös maanteiden pientareet lukeutuvat paikallisreitteihin. Paikallisreitit on jätetty tämän työn verkostotarkastelun ulkopuolelle.

Pyöräliikenteen hierarkkisen tavoiteverkon määrittely mahdollistaa pyöräliikenteen infrastruktuurin pitkäjänteisen kehittämisen ja verkoston huomioon ottamisen kaavoituksessa ja muussa suunnittelussa. Tavoiteverkon määrittely mahdollistaa tulevien vuosien investointien ja parannustoimenpiteiden kohdistumisen pyöräliikenteen kannalta tärkeimmille reiteille. Tavoiteverkko ohjaa myös hoidon ja ylläpidon priorisointia.

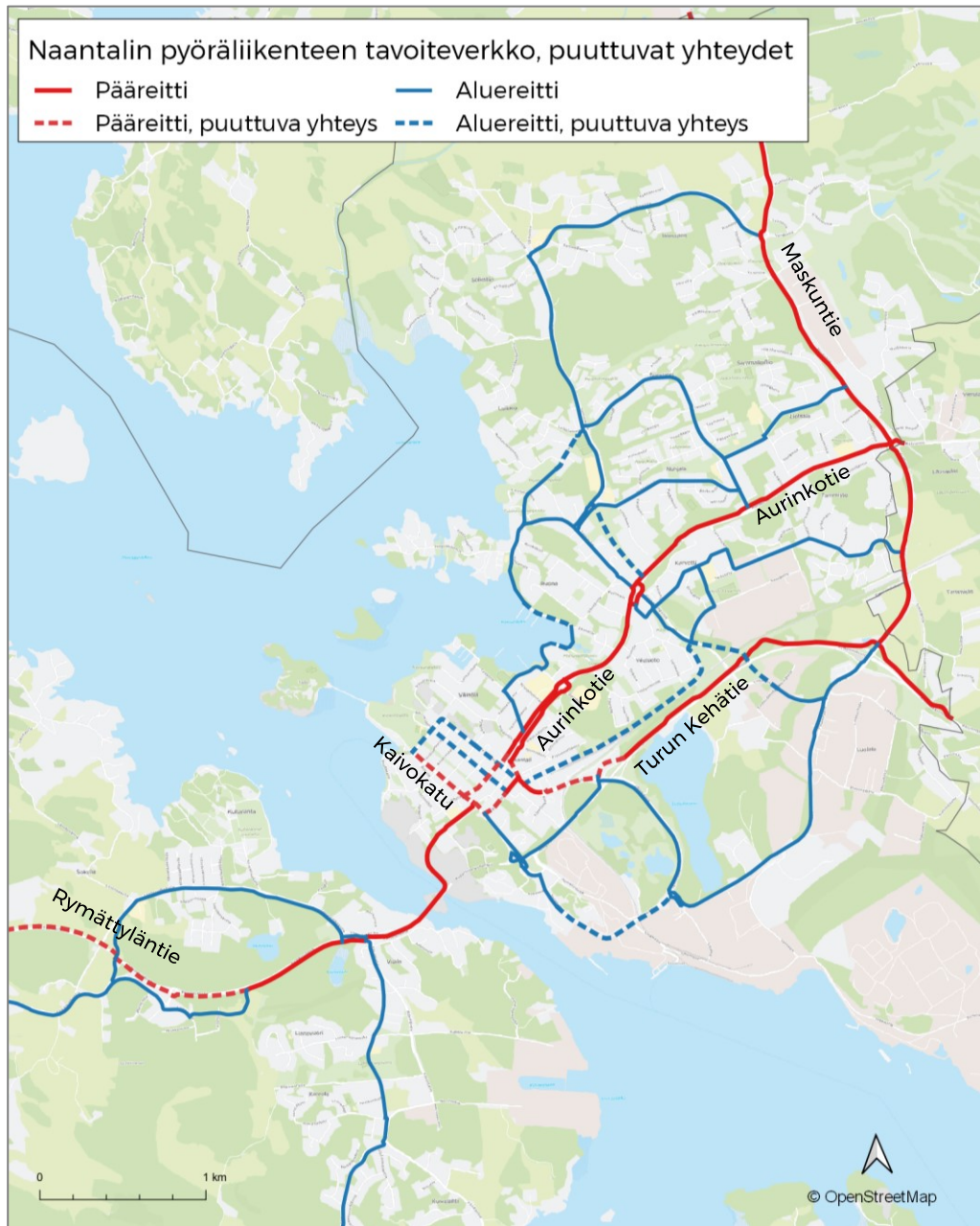
Kuva 6. Pyöräliikenteen pääverkon toiminnallinen luokitus (Pyöräliikenteen suunnittelu, Väyläviraston ohjeita 18/2020)

Kuva 7. Manner-Naantalin pyöräliikenteen tavoiteverkko.

Kuva 8. Naantalin pyöräliikenteen tavoiteverkko.

Kuva 9. Manner-Naantalin pyöräliikenteen tavoiteverkko ja puuttuvat yhteydet.

Kuva 10. Naantalin pyöräliikenteen tavoiteverkko ja puuttuvat yhteydet.

4.2 Pyöräliikenteen tavoiteverkko

PYÖRÄLIIKENTEEN SUUNNITTELUPERIAATTEET

Polkupyörä on ajoneuvo, jonka nopeus ja ajallinen saavutettavuus ovat kävelyä suurempia. Näin ollen kävelyä ja pyöräliikennettä tulee edistää omina kulkumuotoinaan, sillä pyörä on toiminnallisesti lähempänä autoa kuin jalankulkijaa. Erityisesti rakennetulla alueella matkanopeuden suhteellinen ero jalankulkijan ja pyöräilijän välillä on suurempi kuin pyöräilijän ja auton välillä.

Pääreittejä priorisoidaan suhteessa muihin reitteihin suunnitteluratkaisuiden ja ylläpidon laadun suhteen. Pääreitit suunnitellaan suoriksi ja tasaisiksi. Pyöräilyn sujuvuutta pyritään tarvittaessa lisäämään yli- ja alikulkuja rakentamalla sekä korostamalla autoliikenteen väistämisvelvollisuutta korotetuilla suoja- ja suojatieratkaisuilla. Pääreiteillä nopeakin pyöräily on mahdollista ilman, että se aiheuttaa muille pyöräilijöille tai jalankulkijoille haittaa. Lisäksi pääpyöräreitit valaistetaan hyvin, ja niiden talvihoito on laadukkaampaa, kuin muilla pyöräreiteillä.

Lähtökohtaisesti Naantalin pää- ja aluereiteillä pyöräliikenne ja autoliikenne erotetaan toisistaan, mutta nopeusrajoituksiltaan ja liikennemääriltään rauhallisilla tontti- ja kokoojakaduilla myös sekaliikenne tai pyöräkatu voi olla hyvä ratkaisu. Hyvät ja turvalliset pyöräliikenteen olosuhteet voidaankin saavuttaa myös ilman erillistä pyörätietä autoliikennettä rauhoittamalla. Naantalin keskustan alueen pyöräliikenteen pää- ja aluereiteillä myös jalankulku ja pyöräily erotellaan toisistaan, mikä parantaa myös jalankulkijoiden kokemaa turvallisuutta. Pyöräliikenteen ja jalankulun erottelu edistää pyöräilyn sujuvuutta ja parantaa erityisesti jalankulkijoiden turvallisuutta ja turvallisuuden tunnetta liikenteessä. Naantalin vanhan kaupungin kaduilla ratkaisuna on myös sekaliikenne.

Uusien ja kunnostettavien pyöräteiden suunnittelussa Naantalissa suositellaan noudatettavaksi valtakunnallisen pyöräliikenteen suunnitteluohjeen mukaisia ratkaisuja (Väyläviraston ohjeita 18/2020). Seuraavilla sivuilla on esitetty suositukset Naantalin pyöräliikenteen pääverkon ratkaisusta erilaisissa liikenneympäristöissä.

Laadukkaan pyöräliikenteen reitin ominaisuuksia:

Turvallisuus <ul style="list-style-type: none"> • Mahdollisimman vähän pysähtymisiä: risteämisten vähäinen määrä, risteämisten selkeys, sujuvuus ja suoruus • Liikennemuotojen erottelu tarpeen mukaisesti • Kunnossapito on korkeimmassa luokassa ympäri vuoden • Hyvä valaistus ja riittävät näkemät	
Suoruus <ul style="list-style-type: none"> • Nopeat, mielellään autoliikennettä lyhyemmät reitit • Paikallisten kohteiden sujuva saavuttaminen pyörällä • Pyörätien suoruus risteuksen yhteydessä	Yhdistävyys <ul style="list-style-type: none"> • Reitin valinta on helppoa • Pääreitit ovat loogisia, niiden seuraaminen on vaivatonta eikä eksymisen vaaraa ole • Yhdenmukaiset järjestelyt
Vaivattomuus <ul style="list-style-type: none"> • Päälysteen hyvä laatu, ei reunakiviä tai muita epätasaisuuksia • Pyöräilijä on lähtökohtaisesti etuajo-oikeutettu liikkuja • Kuivatus on toimiva • Reittien esteettömyys	Miellyttävyys <ul style="list-style-type: none"> • Maaston korkeuserojen välttäminen • Tasoerotomuus, väylän tasaisuus • Kunnossapito on korkeimmassa luokassa ympäri vuoden • Hyvä valaistus ja riittävät näkemät

Kuva 11. Laadukkaan pyöräliikenteen verkon ominaisuuksia ja yleisiä suunnittelukriteereitä (Väyläviraston ohjeita 18/2020).

Tiiviisti rakennettu ympäristö

Naantalın keskustan pää- ja aluereitit

Tunnusmerkit

- Paljon jalankulkua
- Paljon toimintoja, joihin tulee päästä pyörällä
- Rakennukset tai pysäköintialueet rajaavat katutilaa
- Katutilaa rajallisesti autoliikenteen priorisoinnin takia
- Ei yleensä viherkaistaa
- Risteyksiä tiheästi

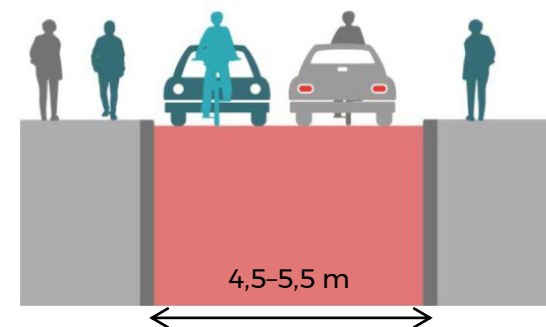
Suosittelavat ratkaisut

- Rauhoitettu sekaliikenne tai pyöräkatu
- Jalankulku erotellaan rakenteellisesti jalkakäytävälle.
- Myös kaksisuuntaista pyörätietä voidaan käyttää. Jalankulun tilantarve korostuu keskusta-alueilla.

Naantali*

Pyöräkatu

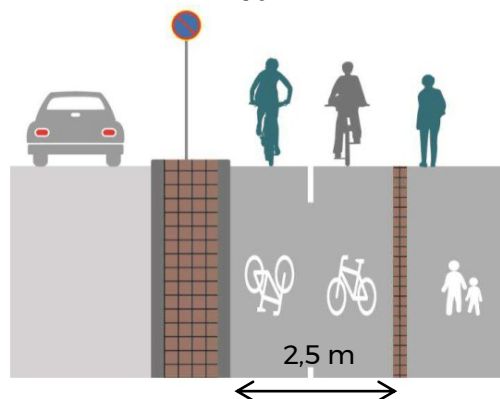
Pyöräkatu on katu, jossa on ajorata ja yleensä jalkakäytävä. Pyöräkadulla voi ajaa autolla, mutta pyöräliikenteelle annetaan esteetön kulku ja autojen ajonopeus sovitetaan pyöräliikenteen mukaiseksi.

Suosittelavat mitoituseriaatteet

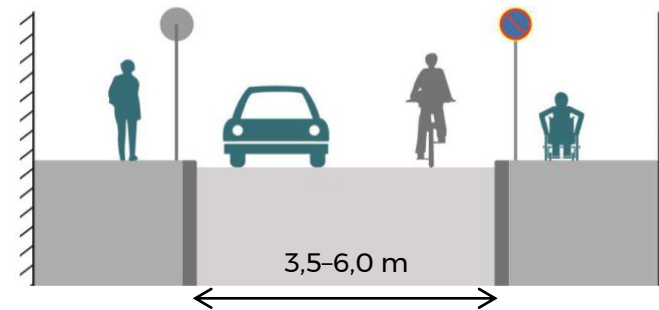
	Pääreitit	Aluereitit
Pyöräteiden mitoitus	Kaksisuuntainen pyörätie: • Pääreitit 2,5 m pp + ≥ 2,0 m jk	Kaksisuuntainen pyörätie: • 2,5 m pp + ≥ 2,0 m jk
Erottelu jalankulusta	• Eroteltu jalankulusta esim. noppakivirivillä tai materiaalierolla	• Eroteltu jalankulusta esim. noppakivirivillä tai materiaalierolla
Ajorata-maalaukset	• Aurinkotie: keskiviiva erottamaan pyöräilyn suuntaa • Muut pääreitit: Keskiviiva erottamaan kulkusuunnat • Pyörä- ja jalankulkijasympolit tiheästi	• Keskiviiva erottamaan kulkusuunnat • Pyörä- ja jalankulkijasympolit tiheästi

Lähde: Pyöräliikenteen suunnittelu, Väyläviraston ohjeita 18/2020 (Pääreitien mitoituseriaatteena kaksisuuntaisella pyörätieellä sovellettu aluereitien mitoituseriaatteita käyttäjämäärien vähäisyyden vuoksi.)

Kaksisuuntainen pyörätie

Rauhoitettu sekaliikenne Max. 30 km/h

Väljästi rakennettu ympäristö

Manner-Naantalın pää- ja aluereitit sekä Luonnonmaan ja Rymättylän aluereitit

Tunnusmerkit

- Enemmän tilaa, vähemmän risteysia
- Rakennukset eivät ole kiinni pyöräliikenteen väylässä, välissä esim. kasvillisuutta
- Yleensä päätien, pääkadun tai kokoojakadun varrella

Suosittelvat ratkaisut

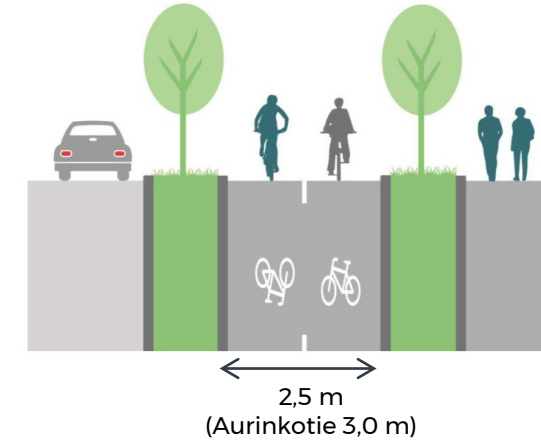
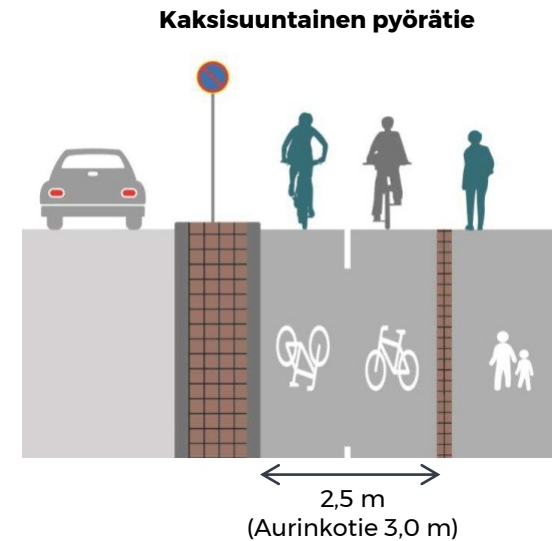
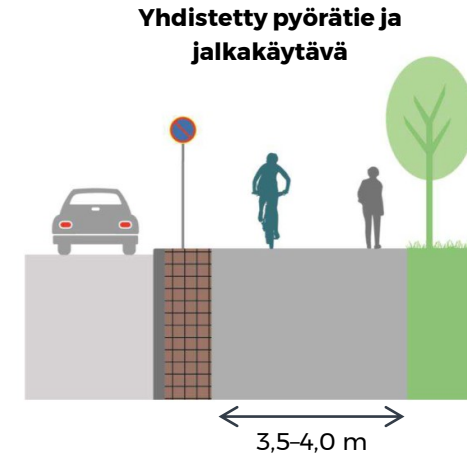
- Autoliikenteestä eroteltu kaksisuuntainen pyörätie.
- Yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä tien molemmin puolin.
- Myös pyöräkatua voidaan käyttää.

Suosittelvat mitoitusperiaatteet

	Pääreitit	Aluereitit	Paikallisreitit
Pyöräteiden mitoitus	Kaksisuuntainen pyörätie: <ul style="list-style-type: none"> • Aurinkotie välillä Tuulensuunkatu-Opintie 3,0 m pp + $\geq 2,0$ m jk • Muut pääreitit 2,5 m pp + $\geq 2,0$ m jk Yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä: <ul style="list-style-type: none"> • Muut pääreitit 4,0 m 	Yhdistetty jalankulku- ja pyörätie <ul style="list-style-type: none"> • 3,5 m 	Yhdistetty jalankulku- ja pyörätie <ul style="list-style-type: none"> • 3,0 m
Erottelu jalankulusta	<ul style="list-style-type: none"> • Aurinkotie: eroteltu jalankulusta noppakivirivillä • Muut pääreitit: eroteltu jalankulusta tiemerkinällä 	<ul style="list-style-type: none"> • Yhdistetty jalankulku- ja pyörätie 	<ul style="list-style-type: none"> • Yhdistetty jalankulku- ja pyörätie
Ajorata-maalaukset	<ul style="list-style-type: none"> • Aurinkotie: keskiviiva erottamaan pyöräilyn suuntia • Pyörä- ja jalankulkijasympolit tiheästi 	<ul style="list-style-type: none"> • Keskiviiva erottamaan kulkusuunnat 	<ul style="list-style-type: none"> • Ei ajorata-maalauksia

Lähde: Pyöräliikenteen suunnittelu, Väyläviraston ohjeita 18/2020. (Muiden pääreittien mitoitusperiaatteena kaksisuuntaisella pyörätiellä sovellettu aluereitien mitoitusleveyttä käyttäjämäärien vähäisyyden vuoksi.)

Naantali*

Rauhallinen ja rakentamaton liikenneympäristö

Naantali*

Rakentamaton liikenneympäristö

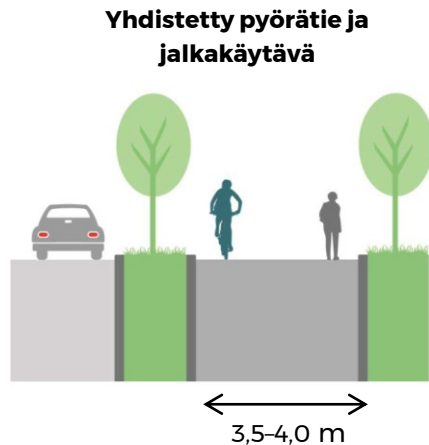
Maanteiden varsien pää- ja aluereitit kuten Rymättylantie ja Röölantie sekä Merimaskuntie ja Rauduistentie

Tunnusmerkit

- Taajaman ulkopuoliset maanteiden varret ja yksityistiet
- Pyörä- ja autoliikenteen erotteluun vaikuttavat nopeusrajoitus, autoliikenteen määrä ja verkon hierakinen luokka
- Liikenteen vilkkaus ohjaa väylätyypin valintaa

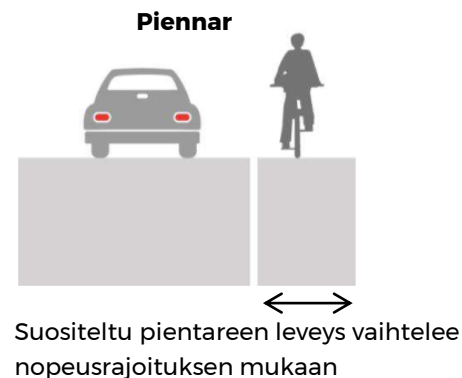
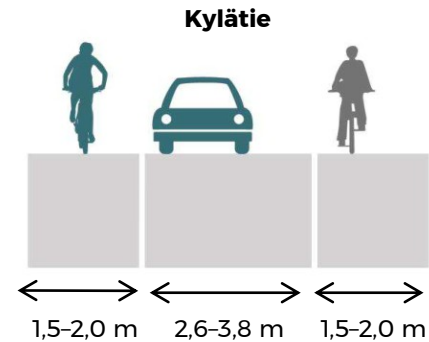
Suosittelvat ratkaisut

- Yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä
- Rauhoitettu sekaliikenne
- Piennar
- Kylätie

Mitoitusperiaatteet:

- Pääreitit: 4,0 m, ei ajoratamaalauksia
- Aluereitit: 3,5 m, ei ajoratamaalauksia

Rauhallinen liikenneympäristö

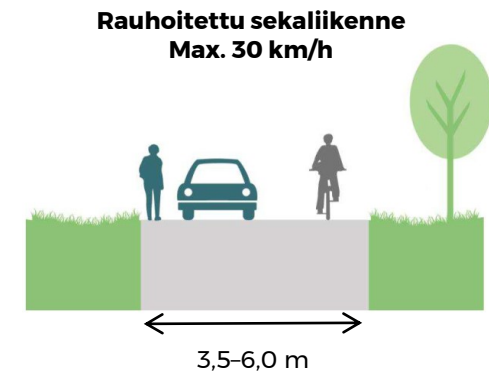
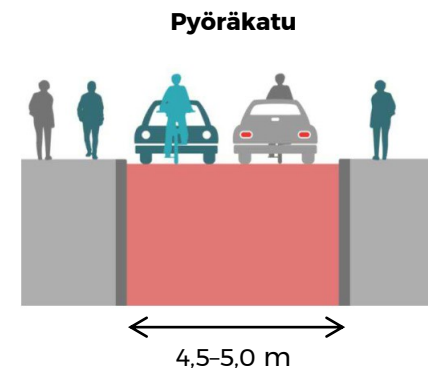
Aluereitit Orvokkikadulla, Rantaruonankadulla ja Käkölänraitilla

Tunnusmerkit

- Tonttikadut ja muut vähäliikenteiset tiet
- Muodostavat rauhallisen liikkumisen alueen
- Autoliikenteen ja pyöräliikenteen nopeudet lähellä toisiaan
- Ajourata kapea, ei yleensä tiemerkintöjä

Suosittelvat ratkaisut

- Rauhallisen liikkumisen edellytysten tukeminen liikenneympäristöä ja mitoitusta muokkaamalla: rauhoitettu sekaliikenne tai pyöräkatu.
- Jalankulku voidaan erotella jalkakäytävälle.

4.3 Tärkeimmät kävely-ympäristöt

KÄVELY-YMPÄRISTÖN TURVALLISUUS, VIIHTYISYYS JA ESTEETTÖMYYS

Naantalissa jalankulun olosuhteiden kehittämisen kannalta merkittävimmät ympäristöt sijoittuvat keskustan ja vanhan kaupungin alueelle, jossa sijaitsee suuri osa kaupungin kaupallisista ja julkisista palveluista. Naantalin vanha kaupunki on myös merkittävä matkailukohde, jossa julkisten tilojen viihtyisyyden parantamisella voidaan vaikuttaa siihen, kuinka matkailijat viettävät alueella aikaa. Tärkeimpiä kävelyreittejä ovat esteettömyyden pääreitit, vanhan kaupungin kävelyreitit sekä Puistotietä ja rantaa pitkin kulkevat virkistysreitit. Lisäksi tärkeitä kävely-ympäristöjä ovat kaikki Naantalin koulujen lähiympäristöt.

Kävely eroaa muista kulkumuodoista hitautensa vuoksi. Miellyttävän rauhallinen ja viihtyisä jalankulkuympäristö on tärkeää, kun tavoitellaan kävelyn lisäämistä. Kävelyn houkuttelevuutta vähentävät muun muassa autoliikenteen aiheuttama melu ja ilmansaasteet sekä turvattomaksi ja esteelliseksi koettu ympäristö. Jalankulkijan turvallisuutta voidaan parantaa erityisesti ajoneuvoliikennettä rauhoittamalla kävelyn kannalta merkittävillä alueilla. Keinoihin lukeutuvat nopeusrajoitusten alentaminen, läpiajon hillitseminen, hidaskadut ja pihakadut sekä korotetut suojatiet. Lisäksi jalankulkijan turvallisuutta voidaan lisätä hyvällä valaistuksella, risteysalueiden näkymiä parantamalla ja kulkuväyliä leventämällä. Näillä toimenpiteillä voidaan vaikuttaa myös oppilaiden ja heidän vanhempiansa kokemuksiin koulumatkojen turvallisuudesta, ja vaikuttaa siten kävellen ja pyörällä tehtävien koulumatkojen määrään.

Kävely-ympäristöjen houkuttelevuutta ja viihtyisyyttä lisääviä tekijöitä ovat muun muassa kadun suuntaan avautuvat toiminnot ja julkisivut, katupuut ja kausi-istutukset, penkit ja muut levähdyspaikat, valaistus sekä julkisissa tiloissa oleva taide ja rakennusten tai puiden kohdevalaistus. Kävelyreittien esteettömyyttä voidaan parantaa muun muassa reunakiviä madaltamalla sekä levähdyspaikkoja ja valaistusta lisäämällä. Lisäksi kaupunki voi vaikuttaa omistamiensa kiinteistöjen, kuten virastojen ja kasvatuksen, koulutuksen, terveydenhuollon, kulttuurin sekä liikunnan palveluiden lähiympäristöjen ja sisäänkäyntien esteettömyyteen.

Jalankulun kannalta keskeisillä alueilla ja reiteillä katutilojen ja muiden yleisten alueiden suunnittelussa on tärkeää kiinnittää erityistä huomiota ympäristön turvallisuuteen, esteettömyyteen ja viihtyisyyteen. Uusien ja kunnostettavien jalkakäytävien suunnittelussa suositellaan noudatettavaksi valtakunnallisen jalankulun suunnitteluohjeen lähtökohtia ja ratkaisuja (Väyläviraston ohjeita 34/2022). Ohjetta suositellaan hyödynnettävän myös kuntien omien jalankulun suunnittelun ohjeiden päivittämiseen.

Kuva 12. Kävelyn olosuhteiden kehittämisen kannalta tärkeimmät ympäristöt ja reitit.

5. Ohjelman toimenpiteet

- 5.1 Turvalliset koulumatkat
- 5.2 Keskustan saavutettavuus ja viihtyisyys
- 5.3 Pyörämatkailu
- 5.3 Resurssit ja viestintä

5. Ohjelman toimenpiteet

TOIMENPIDEOHJELMAN SISÄLTÖ

Naantalin kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelma sisältää yhteensä 19 toimenpidekokonaisuutta. Toimenpiteet on jaoteltu tavoitteiden mukaisesti neljään kokonaisuuteen. Turvalliset koulumatkat -kokonaisuus sisältää toimenpiteitä erityisesti koululaisten omatoimisen liikkumisen edistämiseen ja liikkumisen turvallisuuden parantamiseen. Keskustan saavutettavuus ja viihtyisyys -kokonaisuus sisältää toimenpiteitä pyöräliikenteen pääverkon puuttuvien yhteyksien toteuttamiseen sekä pyöräpysäköinnin ja väylien käytettävyyden parantamiseen niin keskustan kuin Manner-Naantalin alueella. Kokonaisuudessa on lisäksi esitetty toimenpiteitä keskustan ja vanhan kaupungin kävelyn olosuhteiden parantamiseen.

Pyörämatkailun kokonaisuus sisältää toimenpiteitä sekä Naantalin pyörämatkailutuotteiden että pyörämatkailun palveluiden ja yhteyksien kehittämiseen. Rahoitus ja viestintä -kokonaisuus puolestaan painottaa kävelyn ja pyöräliikenteen edistämisen riittävän rahoituksen sekä kaupungin esimerkin tärkeyttä.

Toimenpiteiden muodostamisessa hyödynnettiin työn alussa toteutetun asukaskyselyn tuloksia. Lisäksi toimenpiteitä ideoitiin kahdessa vuorovaikutteisessa työpajassa, jotka järjestettiin Naantalin kaupungintalolla 20.9.2022. Toinen työpajoista järjestettiin kaupungin edustajille ja toinen iltatilaisuutena kaupungin päättäjille.

Toimenpiteiden sisältö ja toteuttamisen vastuut on kuvattu tarkemmin seuraavilla sivuilla. Kussakin toimenpiteessä ensimmäisenä listattu vastuutaho on päävastuussa toimenpiteen toteuttamisesta. Toimenpiteet ovat erillisiä kokonaisuuksia, joiden tarkempi sisältö määritellään toimenpiteen toteuttamisen käynnistämisen yhteydessä. Erityisesti liitteessä 1 esitetyt tarkemmat infrastruktuurin parantamisen toimenpiteet edellyttävät tarkempaa priorisointia ja aikatauluttamista seuraavan viiden vuoden ajanjaksolle kiireellisyysluokan I ja II toimenpiteiden osalta. Puuttuvien jalankulku- ja pyöräteiden osalta on lisäksi tärkeää edistää yhteyksien suunnitelmavalmiutta. Osa infrastruktuurin parantamisen toimenpiteistä edellyttää yhteistyötä Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kanssa.

5.1 Turvalliset koulumatkat

1 Koulujen pyöräpysäköinnin parantaminen

Toimenpiteen kuvaus

Kartoitetaan kaikkien kaupungin koulujen pyöräpysäköintipaikkojen kunto ja riittävyys. Kartoitusten tulosten perusteella vaihdetaan huonokuntoiset telineet uusiin ja lisätään uusia pyöräpysäköintipaikkoja. Kaikki uudet telineet toteutetaan runkolukittavina. Suositaan toteutuksessa värikkäitä telineitä.

Maijamäen koulun osalta suunnitellaan samassa kokonaisuudessa opettajien pysäköinnin ja oppilaiden mopojen pysäköinnin järjestelyt.

Toteutusaikataulu

Kartoitus 2023
Toteutus vaiheittain

Vastuutaho

Tilapalvelut
Sivistys

2 Valaistuksen parantaminen koulujen läheisyydessä

Toimenpiteen kuvaus

Kartoitetaan kaikkien Naantalın koulujen läheisyydessä olevien reittien nykyisen valaistuksen riittävyys. Parannetaan valaistusta tarvittavissa kohteissa hyödyntäen uutta valotekniikkaa.

Lisäksi voidaan toteuttaa kokeiluna jonkin vaaralliseksi koetun suojatiekohteen valaistuksen parantaminen esimerkiksi kokeilemalla älykkäitä suojatievaloja, jotka kirkastuvat kun kävelijä tai pyöräilijä on ylittämässä suojatietä tai suojatiemaalauksen viereen asennettavia led-valoja.

Toteutusaikataulu

Kartoitus 2023
Toteutus vaiheittain

Vastuutaho

Yhdyskuntatekniikka

5.1 Turvalliset koulumatkat

3 Aktiiviseen koulumatkaliikkumiseen kannustaminen kaikissa kouluissa

Toimenpiteen kuvaus

Laaditaan koulumatkaliikkumisen viestintäaineisto alakoulun oppilaille ja heidän vanhemmilleen. Tavoitteena on lisätä vanhempien tietoutta aktiivisen koulumatkaliikkumisen hyödyistä ja saattoliikenteen aiheuttamista ongelmista. Vuosittaisella viestinnällä pyritään kannustamaan kaiken ikäisiä oppilaita kävelemään ja pyöräilemään kouluun ympäri vuoden. Samalla kannustetaan vanhempia opettamaan lapsilleen turvalliset koulumatkareitit yhdessä kulkemalla.

Viestintään liittyvää kampanjointia voidaan toteuttaa esimerkiksi syksyisin kouluissa järjestettävän kodin ja koulun yhteistyöpäivän yhteydessä. Päivän ohjelmaan voidaan tuoda mukaan erilaisia kävelyyn ja pyöräilyyn liittyviä aktiviteetteja kuten rastipolku, jossa voidaan käsitellä turvallisia koulumatkareittejä, vaaranpaikkoja ja saattoliikenteen ongelmia.

Otetaan Pyöräilymerkin suorittaminen osaksi 1.-3. -luokkalaisten opetusta kaikissa Naantalin kouluissa. Pyöräilymerkin tavoitteena on parantaa lasten pyöräilytaitoja, kannustaa lapsia ja perheitä pyöräilemään sekä rohkaista perheitä ja opettajia innostamaan lapsia pyöräilemään. Pyöräilymerkki sisältää kolme eri teemaista oppituntia ja testiradan kullekin luokka-asteelle. Selvitetään pyöräilyn ohjauksen ja liikennesääntöjen opettamisen osalta yhteistyömahdollisuuksia ulkopuolisen toimijan, kuten paikallisen autokoulun kanssa.

Toteutusaikataulu

Kartoitus 2023
Toteutus vaiheittain

Vastuutaho

Sivistys

4 Omin lihasvoimin harrastuksiin

Toimenpiteen kuvaus

Suunnitellaan ja toteutetaan toimintamalli, jolla osallistetaan Naantalin urheiluseuroja kannustamaan lapsia ja nuoria liikkumaan harjoituksiin kävellen ja pyörällä turvallisia reittejä pitkin. Yhtenä tavoitteena on, että seurat käyvät lasten ja nuorten kanssa läpi turvallisia reittejä harjoituspaikan ympäristössä. Esitellään asia Seuraparlamentissa ja sovitaan asian edistämisestä urheiluseuroissa. Seurataan urheiluseurojen aktiivisuutta toimenpiteen osalta Seuraparlamentin kokouksissa. Laajennetaan toimintamallia koskemaan myös muita kuin urheiluharrastuksia.

Toteutusaikataulu

Suunnittelu 2023
Toteutus vuosittain,
jatkovaa toimintaa

Vastuutaho

Liikunta ja kulttuuri

5.2 Keskustan saavutettavuus ja viihtyisyys

5 Pyöräliikenteen tavoiteverkon puuttuvien ja parannettavien kohteiden toteuttaminen

Toimenpiteen kuvaus

Pyöräliikenteen tavoiteverkon puuttuvien yhteyksien osalta on tunnistettu tarve erityisesti pyöräreittien kehittämiseksi keskustan ja vanhan kaupungin alueilla sekä Rymättylätien, Merimaskuntien, Rauduistentien ja Velkuantien varrella. Vanhan kaupungin osalta Tuulensuunkadun tai Luostarinkadun erillisten pyöräteiden tarvetta tulee arvioida uudelleen sen jälkeen, kun muut keskustan kohteet on toteutettu. Velkuan suunnan toimenpidetarpeet määritetään Saariston rengastien kävelyn ja pyöräilyn kehittämissuunnitelmassa, joka valmistuu keväällä 2023. Pyöräliikenteen tavoiteverkon nykyisten yhteyksien parantamiseksi on tunnistettu tarve kapeiden osuuksien leventämiselle sekä verkon epäjatkuvuuskohtien ja ajoneuvoliikenteen risteämisten parantamiselle muutamissa kohteissa.

Osa esitetyistä toimenpiteistä sijoittuu maanteille, ja toimenpiteiden toteuttamisesta on sovittava yhteisesti Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kanssa.

Pyöräliikenteen tavoiteverkkosuunnitelman mukaisista puuttuvista ja parannettavista pyöräteistä laaditaan toteutussuunnitelmat ja toteutetaan yksi kohde vuodessa. Puuttuvat kohteet ja niiden kiireellisyysjärjestys on esitetty raportin liitteessä 1.

Toteutusaikataulu

Alkaen 2023

Vastuutaho

Yhdyskuntatekniikka
ELY-keskus
Väylävirasto

5.2 Keskustan saavutettavuus ja viihtyisyys

6 Pyöräliikenteen pääverkon jalankulun ja pyöräilyn tiemerkitöjen toteuttaminen

Toimenpiteen kuvaus

Parannetaan pyöräliikenteen pääverkon reittien näkyvyyttä ja selkeyttä lisäämällä tiemerkitöjä. Kaikkiin nykyisiin keskustan eroteltuihin väyliin maalataan pyörätielle pyörätunnukset. Pää- ja aluereittien yhdistetyille jalankulku- ja pyörätieosuuksille maalataan keskiviiva ja kaikkiin liittymä- ja risteyskohtiin maalataan kävelijä ja pyöräilijämerkit.

Samalla kartoitetaan kaikkien pääreittien jalankulku- ja pyöräteiden liikennemerkkit ja lisätään puuttuvat liikennemerkkit. Tarvittaessa lisätään opastusta epäjatkuvuuskohtiin ja nykyisille hiekkapäällysteisille osuuksille.

Toteutusaikataulu

Alkaen 2023
Ylläpito vuosittain

Vastuutaho

Yhdyskuntatekniikka
ELY-keskus

7 Pyöräliikenteen pääverkon uudelleenpäällystämishojelman laatiminen

Toimenpiteen kuvaus

Kartoitetaan kaikkien pyöräliikenteen pääreittien päällysteen kunto. Laaditaan kartoituksen pohjalta uudelleenpäällystämishojelma. Uusitaan vähintään yhden osuuden päällyste vuodessa.

Toteutusaikataulu

Ohjelman laadinta 2023
Toteutus alkaen 2024

Vastuutaho

Yhdyskuntatekniikka
ELY-keskus

8 Katujen kunnossapitoluokituksen tarkistus

Toimenpiteen kuvaus

Tarkastetaan Naantalien katujen kunnossapitoluokitus suhteessa pyöräliikenteen tavoiteverkkoon ja esteettömyyden pääreitteihin. Varmistetaan, että pyöräliikenteen tavoiteverkko ja esteettömyyden pääreitit ovat korkeimmassa kunnossapitoluokassa. Varmistetaan samalla, että kunnossapitoluokitus ja laatukriteerit ovat ajantasaisia ja mahdollistavat sujuvan arkiliikkumisen kävelen ja pyöräillen talvella. Tehdään tarvittavat muutokset luokitukseen ja kriteereihin.

Toteutusaikataulu

Alkaen 2023

Vastuutaho

Yhdyskuntatekniikka

5.2 Keskustan saavutettavuus ja viihtyisyys

9 Pyöräpysäköinnin kehittäminen yleisillä alueilla, joukkoliikenteen pysäkeillä ja kaupungin omien kiinteistöjen piholla

Toimenpiteen kuvaus

Yleisille alueille uusia pyöräpysäköintipaikkoja toteutetaan Naantalin keskustan ja vanhan kaupungin alueille sekä Nunnalahden ja Taimon uimarannoille. Bussipysäkkien osalta kartoitetaan pyöräpysäköinnin kunto ja riittävyys. Kartoituksen perusteella vaihdetaan katoksiin runkolukittavat telineet. Lisäksi toteutetaan tarvittavat uudet katokselliset pysäköintipaikat.

Kaupungin omien kiinteistöjen osalta kartoitetaan pyöräpysäköinnin kunto ja riittävyys. Kohteita ovat ainakin Naantalin terveyskeskus, pää- ja lähikirjastot, kaupungintalo, Maijamäen urheiluhalli sekä Kuparivuoren jäähalli- ja yleisurheilukentän alue. Riittävä määrä pyöräpysäköintipaikkoja toteutetaan laadukkaasti (runkolukittavat telineet, valaistus, tapauskohtaisesti katos) ja ne sijoitetaan lähelle rakennuksen sisäänkäyntiä.

Lisätään pyöräpysäköintipaikoille opastekyltti, jossa käytetään Turun seudun pyöräilybrändin logoa. Seudulla yhtenäinen ilme auttaa pyöräilijöitä löytämään pyöräpysäköinnin luo.

Toteutusaikataulu

Alkaen 2023

Vastuutaho

Yhdyskuntatekniikka

Tilalaitos

Pyöräilybrändin pyöreää
merkkiä käytetään opasteessa

5.2 Keskustan saavutettavuus ja viihtyisyys

9 Mannerheiminkadun olosuhteiden kehittäminen kävelypainotteisena

Toimenpiteen kuvaus

Mannerheiminkadun kehittämisen ensisijaisena painopisteenä on osuus Itsenäisyydenpuisto-Rantakatu. Kävelypainotteisuutta lisätään osuuden päällysteen uusimisella hyödyntäen mahdollisimman paljon kivetystä sekä lisäämällä kukkaistutuksia ja istumapaikkoja. Ennen suunnittelua laaditaan tarkastelu vanhan kaupungin katuverkon ajoneuvoliikenteen järjestelyjen selkeyttämisestä, huomioiden katujen katkaisu ja yksisuuntaisuus. Muita Mannerheiminkadun osuuksia kehitetään siten, että katu on visuaalisesti kävelykatumainen hyödyntäen istutuksia, penkkejä, pyöräpysäköintiä ja kivetettyjä osuuksia tavoitteena luoda viihtyisyyttä ja vähentää autojen läpiajoliikennettä. Koko vanhan kaupungin alueen terassi- ja ulkomyyntilupien myöntäminen yrityksille ja ulkomyyntiin kannustaminen tiedotuksen avulla.

Toteutusaikataulu

Vaiheittain

Vastuutaho

Yhdyskuntatekniikka

10 Penkkien ja levähdyspaikkojen lisääminen rantareitin varrelle

Toimenpiteen kuvaus

Penkkien ja levähdyspaikkojen lisääminen erityisesti rantareitin varrelle ja Kirkkopuiston alueelle. Rantareitin varrella tarve levähdyspaikoille erityisesti Rantakadulla, Nunnalahden uimarannan ja Kalevanlahden alueilla, sekä Rantaruonankadun ja Venevalkamantien hiekkatieosuuksien varrella.

Toteutusaikataulu

Jatkuvaa

Vastuutaho

Yhdyskuntatekniikka

5.3 Pyörämatkailu

11 Saariston rengasteiden pyöräilyn olosuhteiden parantaminen

Toimenpiteen kuvaus

Parannetaan pyöräilyn turvallisuutta Saariston rengasteillä. Ensisijaisesti toteutetaan Saariston Pienen rengastien kehittämissuunnitelmassa tärkeimmiksi priorisoidut toimenpiteet. Toimenpiteet Merimaskun, Livonsaaren ja Velkuan osuuksille määritellään parhaillaan laadittavassa Saariston rengastien kävelyn ja pyöräilyn kehittämissuunnitelmassa.

- 1) Uuden jalankulku- ja pyörätien toteuttaminen Rymättyläntielle (mt 189) Merimaskun ja Rymättylän kirkonkylän välisille puuttuville osuuksille Merimaskuntie - Yttistentie ja Kuralantie - Taipaleentie.
- 2) Suunnitellaan ja toteutetaan Taipaleentien liikennetilän uudelleenjakaminen esimerkiksi kylätiemallilla, sisältäen osuuden uudelleen päällystämisen.

Saariston pieni rengastie on osa Naantalien pyöräliikenteen tavoiteverkkoa, ja sille kohdistetut toimenpiteet on esitetty raportin liitteessä 1.

Toteutusaikataulu

- 1) Suunnittelu 2023, toteutus 2024 →
- 2) Toteutus 2023

Vastuutaho

ELY-keskus
Kaupunki, yhdyskuntatekniikka

5.3 Pyörämatkailu

12 Pyörähuoltopisteiden toteuttaminen ja selvitys digitaalisten näyttöjen tarpeesta

Toimenpiteen kuvaus

Toteutetaan kaksi uutta pyörähuoltopistettä, jotka palvelevat sekä pyörämatkailijoita että Naantalın asukkaita. Huoltopisteet toteutetaan Saariston Rengastien pyörämatkailureiteille Teersalon lauttarantaan ja Naantalın vanhaan kaupunkiin. Pyörähuoltopisteissä käytetään Turun seudun pyöräilybrändin logoa ja väritystä.

Selvitetään digitaalisten opastenäyttöjen tarvetta ja toteuttamismahdollisuuksia Hangan ja Teersalon lauttarantoihin.

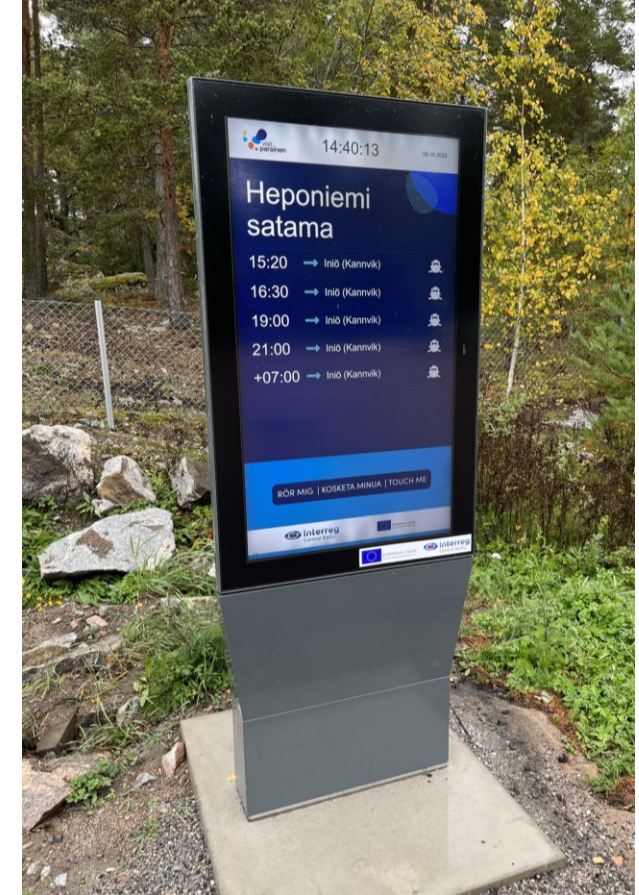
Toteutusaikataulu

2024

Vastuutaho

ELY-keskus

Kaupunki, yhdyskuntatekniikka

Kuvat 13–14. Pyörähuoltopisteitä ja digitaalisia näyttöjä on tähän mennessä asennettu osaan Saariston rengasteiden lauttarannoista.

5.3 Pyörämatkailu

13 Pyörämatkailukokonaisuuden määrittäminen

Toimenpiteen kuvaus

Määritetään Naantalin kaupungin pyörämatkailukokonaisuus, ja kehitetään nykyisten pyörämatkailutuotteiden pohjalta eri tasoisia reittikokonaisuuksia huomioiden eri käyttäjäryhmät. Tunnistettuja reittejä ovat Saariston rengastien reitit ja näitä reittejä osin hyödyntävät Luonnonmaan reitit sekä Naantalista Askaisiin kulkevat reitit. Kartoitetaan sijainti lapsille sopivalle turvalliselle pyöräreitille (esim. ”Muumipeikon reitti”).

Kehitetään pyörämatkailutuotteiden houkuttelevuutta, selkeyttä ja löydettävyyttä Visit Naantali -sivustolla. Laaditaan reiteistä infopaketti sisältäen reittikuvaukset ja visuaalisesti selkeät reittikartat. Reittikuvauksissa kerrotaan mm. reitin saavutettavuudesta, soveltuvuudesta, sekä reitin varrella olevista kiinnostavista vierailukohteista ja palveluista.

Koordinoidaan kehittämistyötä Saariston Rengastien pyörämatkailutuotteen kehittämisen kanssa.

Toteutusaikataulu

2023-2024

Vastuutaho

Visit Naantali

14 Tervetuloa pyöräilijä -tunnuksen markkinointi yrityksille

Toimenpiteen kuvaus

Jatketaan Tervetuloa pyöräilijä -tunnuksen markkinointia yrityksille. Kannustetaan vuosittain Naantalin pyörämatkailureittien vaikutusalueen yrityksiä käyttöönottamaan Tervetuloa pyöräilijä -tunnus. Tunnuksen edellytyksenä on pyöräilyystävällinen palvelu, joka perustuu muutamiin kriteereihin kuten turvalliseen pyöräpysäköintiin, sähköpyörän akun latausmahdollisuuteen ja pyörän pesu- ja huoltomahdollisuuteen. Hyödynnetään Pyörämatkailukeskuksen valmista infoesitettä. Kootaan Visit Naantali sivustolle tieto Naantalin pyöräilijäystävällisistä palveluista.

Toteutusaikataulu

2023 →

Vastuutaho

Visit Naantali

15 Opastuksen kehittäminen matkailun näkökulmasta

Toimenpiteen kuvaus

1) Kartoitetaan Naantalin keskustan ja vanhan kaupungin alueen opastuksen nykytila matkailun näkökulmasta. Suunnitellaan ja toteutetaan uudet opasteet huomioiden reitit bussien päätepysäköiltä keskustaan ja vanhaan kaupunkiin.

2) Täydennetään Saariston rengasteiden pyörämatkailun opastusta Naantalin muiden pyörämatkailureittien osalta. Huomioidaan opastus reitin varren kohteisiin yhteistyössä sidosryhmien kanssa. Huomioidaan osana opastussuunnittelua reitti-informaatio (esim. QR-koodi reittikuvauksiin).

Toteutusaikataulu

2026

Vastuutaho

Yhdyskuntatekniikka
Visit Naantali

5.3 Resurssit ja viestintä

16 Kävelyn ja pyöräliikenteen kehittämisen resurssien lisääminen

Toimenpiteen kuvaus

Varataan kunnan vuotuisesta budjetista riittävät resurssit kävelyn ja pyöräliikenteen kehittämiseen. YK:n antama suositus on 20 % liikenneinvestointien budjetista, ECF:n suositus 15-25 e/asukas/vuosi. Naantalissa suositus tarkoittaa n. 280 000-370 000 e/vuosi osoittamista kävelyn ja pyöräliikenteen kehittämiseen.

Toteutusaikataulu

2023

Vastuutaho

Yhdyskuntatekniikka

17 Avustusten hyödyntäminen kävelyn ja pyöräliikenteen kehittämiseen

Toimenpiteen kuvaus

Haetaan aktiivisesti valtiolta avustuksia kävelyn ja pyöräliikenteen kehittämiseen Naantalissa.

Mahdollisia avustuksia ovat ainakin Liikenne- ja viestintävirasto Traficom:n Liikkumisen ohjauksen valtionavustus ja Tieliikenteen turvallisuuden valtionavustus sekä kävelyn ja pyöräliikenteen olosuhteiden parantamiseen kohdennettu Kävelyn ja pyöräilyn investointiohjelman valtionavustus.

Kävelyn ja pyöräilyn investointiohjelman valtionavustus edellyttää Väyläviraston pyöräliikenteen suunnitteluohjeen (18/2020) mukaisten minimileveyksien noudattamista sekä laskentatietoa hakukohteen jalankulkija- ja pyöräilijämääristä.

Toteutusaikataulu

Jatkuvaa työtä

Vastuutaho

Yhdyskuntatekniikka

5.4 Resurssit ja viestintä

18 Aktiiviseen liikkumiseen kannustaminen kampanjoiden, tapahtumien ja viestinnän keinoin

Toimenpiteen kuvaus

Osallistutaan valtakunnallisiin kestävästi liikkumisen edistämisen kampanjoihin. Esimerkkejä kestävästi liikkumisen valtakunnallisista kampanjoista: Liikkujan viikko, Pyöräilyviikko, Kilometrikisa, Talvikilometrikisa, Pyöräilytalvi ja koulujen kilometrikisat.

Muodostetaan poikkihallinnollinen työryhmä tai hyödynnetään nykyistä Liikenneturvallisuuksityöryhmää erilaisten kampanjoiden ja tempausten suunnittelua ja toteuttamista varten. Ryhmään kutsutaan mukaan edustajat ainakin kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluista, liikuntapalveluista, yhdyskuntapalveluista ja viestinnästä. Työryhmän toiminnan tavoitteena on tehostaa kampanjoiden toteuttamista ja vahvistaa eri palvelualueiden yhteistyötä.

- 1) Työryhmä kokoaa tiedon kaikista kaupungin toteuttamista kampanjoista ja tempauksista. Pohditaan jatkoa varten, onko uusille kampanjoille tarvetta ja mihin kampanjoihin saadaan mukaan kestävästi liikkumisen ja liikkumistottumusten teemaa.
- 2) Työryhmä muodostaa toteutettavista kestävästi liikkumisen edistämisen kampanjoista ja tempauksista vuosikellon. Samalla sovitaan toteutuksen vastuista.
- 3) Työryhmä muodostaa kullekin kampanjalle tavoitteen ja sopii kampanjan vaikuttavuuden seurannasta.

Käytetään viestintämateriaaleissa Turun seudun pyöräilybrändiä. ”Ilo pyöräillä” on brändin slogan, jota käytetään somejulkaisuissa aihetunnisteena #ilopyöräillä.

Toteutusaikataulu

Jatkuvaa toimintaa

Vastuutaho

Liikuntapalvelut
Yhdyskuntatekniikka
Viestintä
Muut sidosryhmät: liikenneturvallisuuksityöryhmä

19 Kaupunki näyttää esimerkkiä työmatkaliikkumisen edistämisessä

Toimenpiteen kuvaus

Naantalin kaupunki näyttää esimerkkiä muille kaupungin työnantajille kestävästi liikkumisen edistämisessä.

Laaditaan Naantalin kaupungille kestävästi liikkumisen suunnitelma, jossa määritetään toimenpiteet, kuinka Naantalin kaupunki voi kannustaa työntekijöitään kulkemaan työmatkoja kävellen, pyöräillen ja joukkoliikenteellä. Hyödynnetään suunnitelman laadinnassa fiksustitoin.fi-sivustolla olevia materiaaleja.

Mahdollisia toimenpiteitä ovat muuan muassa turvalliset pyöräpysäköintitilat, suihkut ja tilat vaatteiden vaihtoon, kuivatukseen ja säilytykseen, työsuohdepolkupyörän ja työsuohdematkalipun tarjoaminen, sekä erilaiset kampanjat ja leikkimieliset kisat.

Toteutusaikataulu

Aloitetaan työmatkaliikkumissuunnitelman laadinnalla

Vastuutaho

Henkilöstöhallinto
Tilalaitos

6. Toimenpiteiden seuranta ja vaikutusten arviointi

Kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelman toimenpiteiden toteutumista ja niiden vaikuttavuutta tulee seurata säännöllisesti. Toimenpiteiden toteutumisen seurannalla tarkoitetaan kaupungin oman toiminnan seuranta, kun taas vaikuttavuuden seurannalla viitataan toimenpiteiden vaikutuksiin suhteessa ohjelmassa asetettuihin tavoitteisiin.

Seurantaan perustuva tieto lisää ymmärrystä kävelyn ja pyöräilyn hyödyistä, auttaa perustelemaan seuraavien toimenpiteiden tarpeellisuutta, sekä helpottaa saamaan niiden suunnittelulle ja toteutukselle tukea ja rahoitusta. Tieto kävelyn ja pyöräliikenteen määrästä on myös edellytys muun muassa valtion investointituen hakemiselle.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ja Naantalin kaupungin suunnitelmissa on yhden näytöllisen automaattilaskimen sijoittaminen Aurinkotielle Naantalin keskustan tuntumaan (MAL-hanke). Automaattilaskimesta saatavan datan lisäksi suositellaan vähintään kerran vuodessa tehtäviä käsin laskentoja käyttäjämäärien seuraamiseksi. Automaattinen laskin mahdollistaa viikonpäivä-, vuosi ja säävaihtelun huomioon ottamisen käsin laskentojen tuloksissa.

Kävelyn ja pyöräliikenteen toimenpideohjelman toimenpiteiden toteutumisen ja niiden vaikuttavuuden seurannasta vastaa Naantalin liikenneturvallisuustyöryhmä tai kampanjoinnin suunnittelua ja toteuttamista varten perustettava työryhmä. Tuloksista raportoidaan vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä.

Naantalin kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelma suositellaan päivitettäväksi noin viiden vuoden päästä.

Toimenpiteiden vaikuttavuuden arvioimiseksi Naantalissa suositellaan seurattavan ainakin seuraavia asioita:

- Jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden määrä, vuosittaiset laskennat
- Kävelyn ja pyöräliikenteen edistämiseen vuosittain investoitu euromäärä (€/asukas)
- Vuosittain toteutettujen/kunnostettujen jalankulku- ja pyöräteiden pituus (km)
- Asukkaiden tyytyväisyys kävelyn ja pyöräliikenteen olosuhteisiin vuosittain toteutettavasta Yhdyskuntatekniset palvelut-kyselystä
- Vuosittain toteutetut kampanjat ja tempaukset sekä niiden näkyvyys (kävijämäärät, tiedotteiden lukijamäärät)

Tärkeä osa kävelyn ja pyöräliikenteen seuranta on tuloksista viestiminen sekä päättäjille että kaupunkilaisille.

LIITE

LIITE 1: PYÖRÄLIIKENTEEN TAVOITEVERKON PUUTTUVIEN JA PARANNETTAVIEN KOHTEIDEN TOTEUTTAMINEN

Pyöräliikenteen tavoiteverkon määrittelyn yhteydessä tunnistettiin verkon tällä hetkellä puuttuvat yhteydet, eli kohteet, jonne tulisi tulevaisuudessa rakentaa erillinen pyörätie sekä tärkeimmät parantamista vaativat kohteet. Puuttuvat ja parannettavat kohteet priorisoitiin kolmeen eri kiireellisyysluokkaan niiden liikenteellisen aseman ja puutteen vakavuuden perusteella. Kiireellisyysluokan I ja II toimenpiteet on tavoitteena toteuttaa seuraavan viiden vuoden aikana, mutta toteuttaminen edellyttää vielä tarkempaa priorisointia ja aikataulutusta. Kiireellisyysluokan III toimenpiteet ovat pidemmän tähtäimen toimia, joiden suunnitelmavalmiutta on tärkeä edistää. Puuttuvat ja parannettavat kohteet on esitetty seuraavien sivujen taulukoissa ja kartoilla (kuvat 1–5) alueittain. Taulukoissa esitetyt kustannusarviot ovat suuntaa antavia ja ne tarkentuvat suunnittelun edetessä. Osalle toimenpiteistä ei ole esitetty kustannusarviota, sillä toimenpiteen sisältö edellyttää tarkempaa suunnittelua.

NAANTALIN KESKUSTAN ALUEEN TOIMENPITEET:

Parannuskohde	Kiireellisyysluokitus	Kustannusarvio
1 Kaivokadun erotellun jalankulku- ja pyörätien toteuttaminen (n. 400 m)	I	1,3 M€
2 Uolevi Raaden kadun erotellun jalankulku- ja pyörätien suunnittelu ja toteuttaminen välillä Käsityöläiskatu – Tullikatu (n. 150 m)	I	0,5 M€
3 Käsityöläiskadun erotellun jalankulku- ja pyörätien suunnittelu ja toteuttaminen välillä Luostarinkatu – Uolevi Raaden katu (n. 180 m)	I	0,6 M€
4 Aurinkotien käynnön suunnitelman tarkentaminen pyöräliikenteen järjestelyjen osalta, käynnön toteuttaminen (n. 150 m)	II	-
5 Tuulensuunkadun erotellun jalankulku- ja pyörätien suunnittelu ja toteuttaminen välillä Käsityöläiskatu – Torikatu (n. 330 m), sisältäen tulevan bussiterminaalin kohdan	II	0,2 M€

Kaikki yllä esitetyt kustannusarviot sisältävät koko kadun saneerauksen.

Naantalin pyöräliikenteen tavoiteverkko, toimenpiteet

Pääreitit	Aluereitit
Pääreitti, erillinen jkpp	Aluereitti, erillinen jkpp
Pääreitti, erillinen jkpp, puuttuva yhteys	Aluereitti, erillinen jkpp, puuttuva yhteys
Pääreitti, sekaliikenne	Aluereitti, sekaliikenne

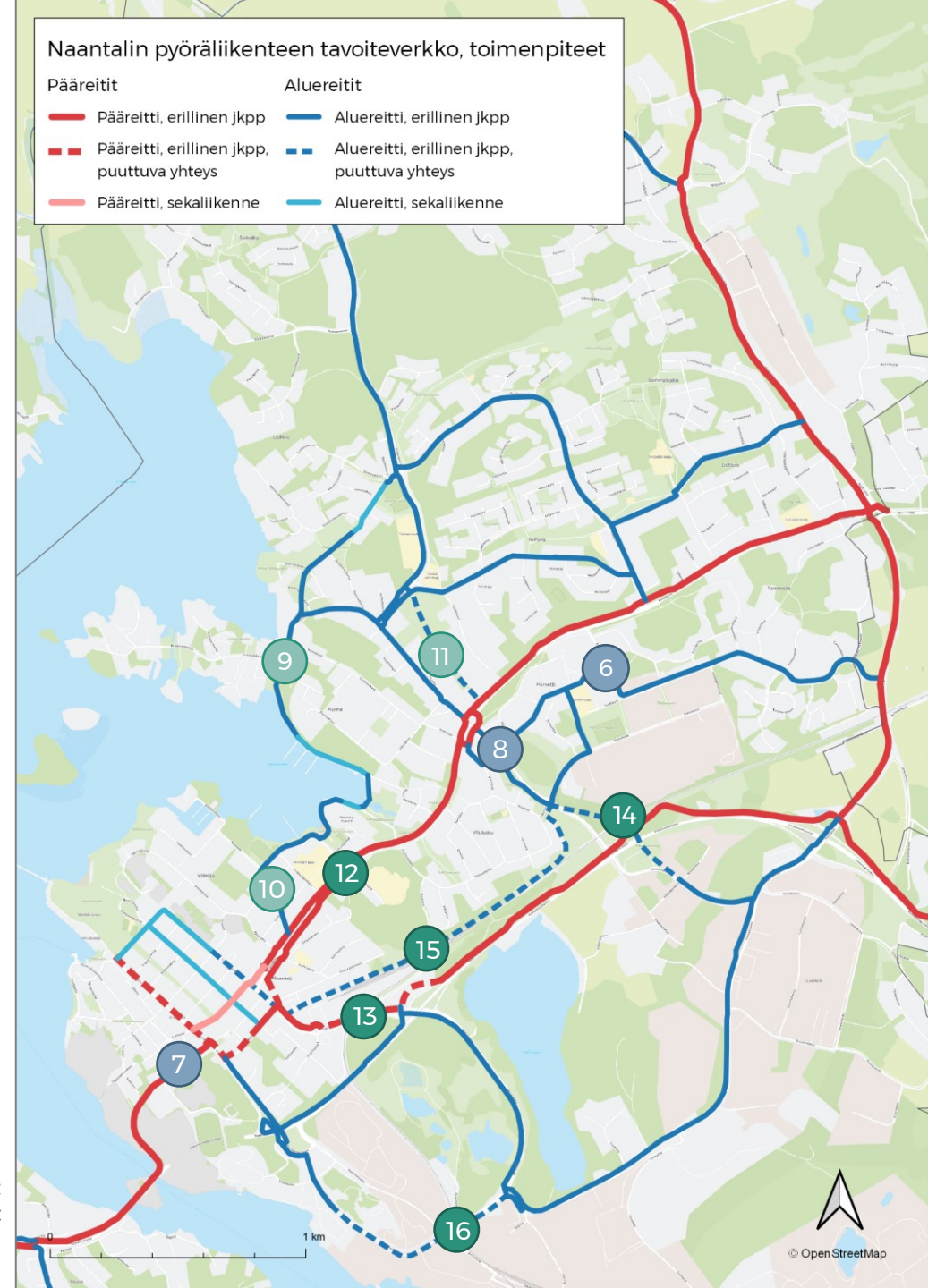
Kuva 1.
Pyöräliikenteen tavoiteverkon puuttuvat ja parannettavat kohteet Naantalin keskustassa.

MANNER-NAANTALIN TOIMENPITEET KESKUSTAN ULKOPUOLELLA:

Parannuskohde		Kiireellisyysluokitus	Kustannusarvio
6	Korotetun suojatien tai pyöräilijän ylityksen toteuttaminen (autoliikenne väistämismittainen) Karvetinkadun ja Kastipolun risteyksessä.	I	10 000 €
7	Kuparivuoren jäähallien edustan turvallisuuden parantaminen selkeyttämällä jalankulku- ja pyörätiejärjestelyjä sekä saattoliikennejärjestelyjä. Edellyttää tarkempaa suunnittelua.	I	Edellyttää suunnittelua
8	Ruonan Yhdystien jalankulku- ja pyörätien parantaminen (n. 150 m) osana uuden kiertoliittymän toteuttamista	I	45 000 €
9	Pyöräliikenteen järjestelyjen selkeyttäminen osuudella Orvokkikatu - Rantaruonankatu: <ul style="list-style-type: none"> Pyöräliikenteen orientoitumisen parantaminen tiemerkinnoilla ja opasteilla Orvokkikatu-Uimarannapolku osuudella. Uimarannapolun jalankulku- ja pyörätien leventäminen ja päällystäminen välillä Orvokkikatu - Pirttiluodontie (n. 430 m) Pirttiluodontien jalankulku- ja pyörätien leventäminen välillä Soinistentie - Uimarannapolku (n. 300 m) Rantaruonankadun jalankulun ja pyöräliikenteen järjestelyjen selkeyttäminen (esim. pyöräkatu) (n. 300 m) 	II	200 000 €
10	Venevalkamantien ja Teljentien jalankulku- ja pyörätien leventäminen ja päällystäminen välillä Kalevanniemenpuisto - Aurinkotie (n. 560 m) huomioiden virkistyskäyttö	II	100 000 €
11	Uuden jalankulku- ja pyörätien toteuttaminen Hyllyniityn puistoon, osana maankäytön kehitystä	II	-
12	Aurinkotien jalankulku- ja pyörätien leventäminen vaiheittain (n. 3 km) laadukkaaksi pyöräliikenteen pääväyläksi	III	-
13	Tuulensuunkadun ja Järveläntien ajoradan pohjoispuoleisen jalankulku- ja pyörätien toteuttaminen (n. 580 m) osana Turun kehätien hanketta	III	-
14	Ruonan Yhdystien uuden jalankulku- ja pyörätien toteuttaminen (n. 930 m) osana Turun kehätien hanketta	III	-
15	Uuden jalankulku- ja pyörätien toteuttaminen radan varteen maankäytön kehittyessä (n. 1 500 m)	III	-
16	Satamatien uuden jalankulku- ja pyörätien toteuttaminen (n. 800 m)	III	-

Naantalín pyöräliikenteen tavoiteverkko, toimenpiteet

Pääreitit	Aluereitit
Pääreitti, erillinen jkpp	Aluereitti, erillinen jkpp
Pääreitti, erillinen jkpp, puuttuva yhteys	Aluereitti, erillinen jkpp, puuttuva yhteys
Pääreitti, sekaliikenne	Aluereitti, sekaliikenne

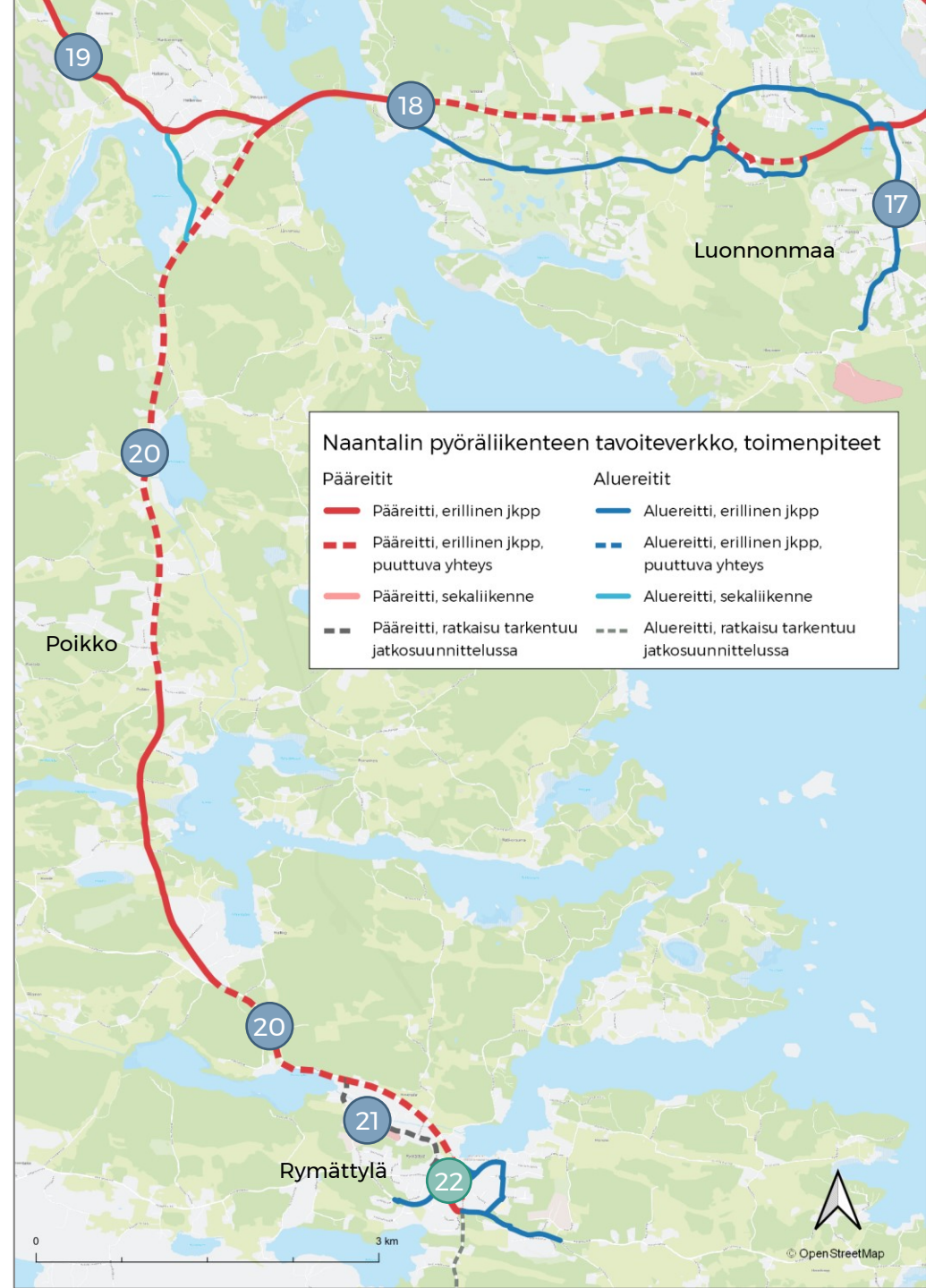

Kuva 2. Pyöräliikenteen tavoiteverkon puuttuvat ja parannettavat kohteet Manner-Naantalissa

LUONNONMAAN, MERIMASKUN JA RYMÄTTYLÄN ALUEIDEN TOIMENPITEET:

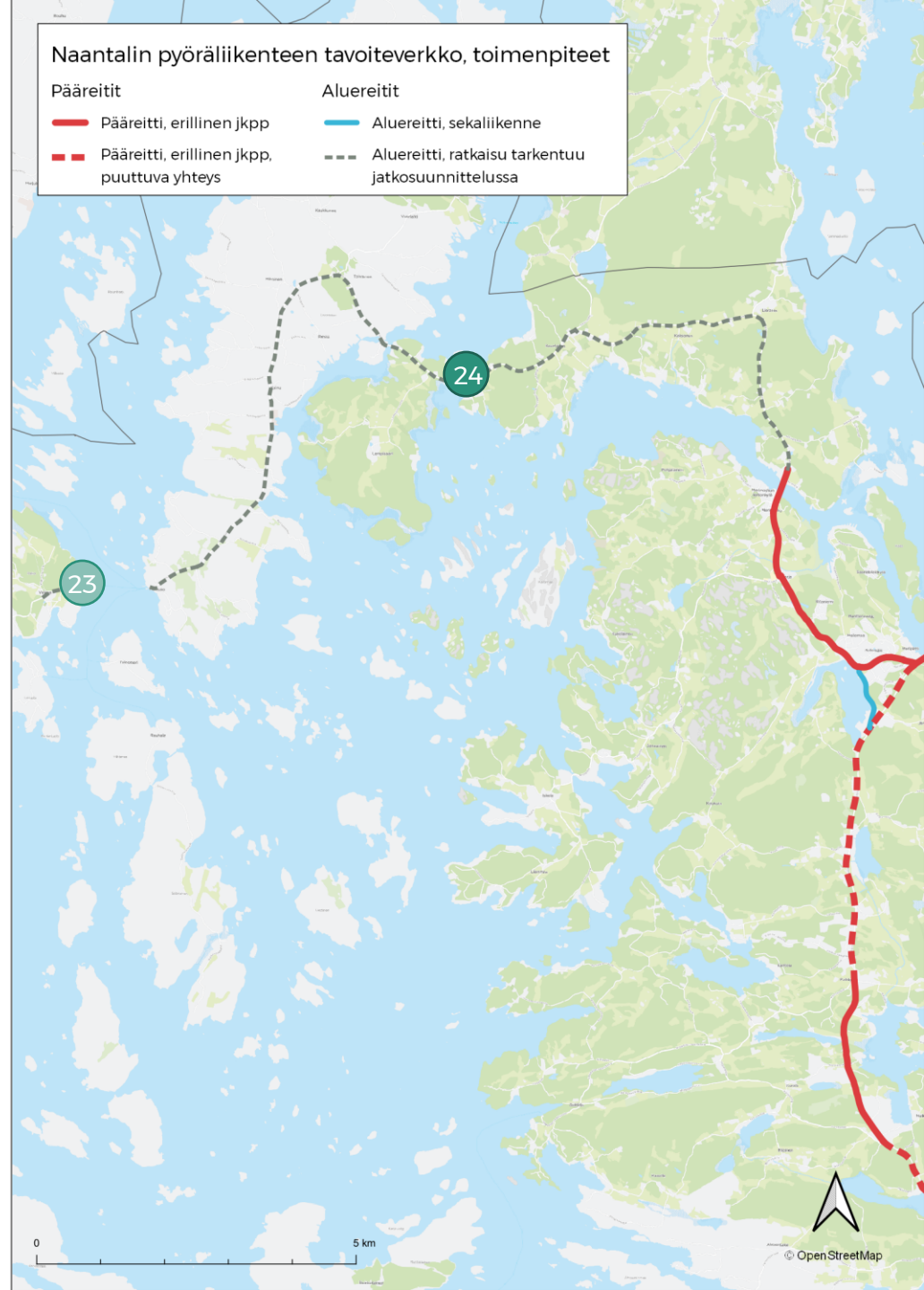
Parannuskohde	Kiireellisyys-luokitus	Kustannus-arvio	Vastuu
17 Käkölänraitin päällysteen uusiminen (n. 850 m) ja autoliikenteen risteämisten väistämisvelvollisuuksien merkitseminen siten, että jalankulkijat ja pyöräilijät ovat etuajo-oikeutettuja (tarvittaessa korotus). Yleisesti osuuden pyöräliikenteen järjestelyjen selkeyttäminen ja orientoitumisen parantaminen Käkölänraitin varren risteyksissä tiemerkinnoilla ja opasteilla, erityisesti Käköläntieltä Käkölänraitille siirryttäessä.	I	35 000 €	Kaupunki
18 Uuden alikulun suunnittelu ja toteuttaminen Rymättyläntielle (mt 189) Porhonkallion kohdalle yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa. Alikulun rakentaminen edellyttää myös liittymän parantamista, joka sisältyy kustannusarvioon.	I	3 100 000 €	ELY Kaupunki
19 Merimaskuntien (mt 1930) jalankulku- ja pyörätien päällysteen uusiminen välillä Meripirtintie – Hagantie (n. 4,5 km)	I	180 000 €	ELY
20 Rymättyläntien (mt 189) varren uuden jalankulku- ja pyörätien suunnittelu ja toteuttaminen yhteysväleille Merimaskuntie – Ylittistentie (n. 5 km) ja Kuralantie – Taipaleentie (n. 1,5 km).	I	3 000 000 €	ELY Kaupunki
21 Taipaleentien liikennetilän uudelleenjakaminen kylätiemallilla tai muulla liikenteellisellä parannuskeinolla sisältäen osuuden uudelleen päällystämisen (n. 1,5 km). Rymättylän kirkon taakse sijoittuva osuus edellyttää tarkentamista autoliikenteen rauhoittamisen sekä kävelyn ja pyöräliikenteen turvallisuuden osalta.	I	100 000 €	ELY Kaupunki
22 Viluntien uuden jalankulku- ja pyörätien suunnittelu ja toteuttaminen (n. 150 m).	II	45 000 €	ELY Kaupunki

Kuva 3. Pyöräliikenteen tavoiteverkon puuttuvat ja parannettavat kohteet Luonnonmaalla, Merimaskussa ja Rymättylässä.

LIVONSAAREN JA VELKUAN ALUEEN TOIMENPITEET:

Parannuskohde	Kiireellisyysluokitus	Kustannusarvio	Vastuu
23 Valaistuksen parantaminen Palvantiellä välillä Palvan lauttaranta - Palvan koulutie.	II	-	ELY Kaupunki
24 Jalankulun ja pyöräliikenteen olosuhteiden parantaminen Merimaskuntiellä, Rauduistentiellä ja Velkuantiellä. Toimenpiteet määritellään tarkemmin käynnissä olevassa Saariston rengastien kävelyn ja pyöräilyn kehittämissuunnitelmassa. Ohjelma valmistuu keväällä 2023.	III	-	ELY Kaupunki

Kuva 4.
Pyöräliikenteen tavoiteverkon puuttuvat ja parannettavat kohteet Livonsaarella ja Velkualla.

RÖÖLÄN JA HANGAN ALUEEN TOIMENPITEET:

Parannuskohde	Kiireellisyysluokitus	Kustannusarvio	Vastuu
<p>25 Jalankulun ja pyöräliikenteen olosuhteiden parantaminen Rymättyläntiellä Rymättylän keskustan ja Hangan lauttarannan välillä.</p> <p>Saariston pienen rengastien kehittämiselvityksessä (2019) toimenpiteiksi on esitetty pientareen leventämistä osuudelle Sepänniementie - Vanhatie sekä kylätiemallia osuudelle Hangan lauttaranta - Sepänniementie. Toteutusratkaisut tarkennetaan jatkosuunnittelussa.</p>	III	-	ELY Kaupunki

Kuva 5. Pyöräliikenteen tavoiteverkon puuttuvat ja parannettavat kohteet Röölässä ja Hangassa.

Naantali

Muumimaailman kotikaupunki